Pla d'Adolescència i Joventut 2017-2021

Informe d'Avaluació Intermèdia

Departament de Joventut
Direcció de Serveis d'Infància, Joventut i Persones Grans

Gener 2020

Ajuntament de Barcelona

Departament de Joventut

Direcció de Serveis d'Infància, Joventut i Persones Grans

Àrea de Drets Socials, Justícia Global, Feminismes i LGTBI

Ajuntament de Barcelona

Gener 2020

INTRODUCCIÓ

L'avaluació és un aspecte metodològic de les polítiques públiques que s'ha anat consolidant en les darreres dècades i que avui dia representa una exigència legal del seu desplegament, recollida, per exemple, a la llei 19/2014, de transparència, accés a la informació pública i bon govern. L'avaluació millora l'eficàcia i l'eficiència de les polítiques públiques i garanteix la transparència i la rendició de comptes de l'activitat de l'administració, alhora que facilita els processos de millora continua per maximitzar-ne l'impacte.

Un dels aspectes del Pla d'Adolescència i Joventut (PAJ) 2017-2021 que ha suposat un salt qualitatiu destacat des de la seva aprovació és, justament, el compromís i l'esforç pel seguiment i l'avaluació del mateix. El present informe n'és una prova clara. Aquest document és el fruit d'un treball continuat i quasi permanent des de la seva aprovació, el juny de 2017, per recollir, organitzar i sistematitzar informació rellevant sobre la implementació de les accions contingudes al PAJ d'una banda, i per l'altra de generar espais de reflexió i construcció amb tots els agents implicats i els i les pròpies joves.

El disseny del Pla determina dos moments clau en els que a més a més de calcular el grau d'assoliment dels resultats, cal desenvolupar un treball avaluatiu de tipus qualitatiu: l'avaluació intermèdia i l'avaluació final. L'avaluació difereix del seguiment en que aquesta està orientada a valorar la pertinència i els resultats que aquesta política està generant en la vida de la població jove i de les polítiques de joventut, tenint en compte els àmbits i objectius propis de la seva estructura. La introducció d'una avaluació intermèdia a la meitat del període de la seva vigència, obeeix a la voluntat de no cenyir la participació i la reflexió tècnica al moment on el Pla finalitza, sinó que es pretén utilitzar aquest coneixement per poder generar canvis durant el Pla i convertir-lo en un instrument més dinàmic, capaç de ser revisat durant el seu recorregut.

Així doncs, aquest informe d'avaluació intermèdia presenta la situació general de la implementació del Pla, a través de xifres destacades, gràfics i dels relats recollits en diferents espais avaluatius. Àmbit per àmbit, a més, recull també propostes sorgides per a actualitzar-lo de cara a la segona meitat d'aquest. Després de l'explicació metodològica de com s'ha configurat aquesta avaluació, hi ha un resum de xifres destacades sobre l'estat de la qüestió. A continuació és possible trobar un apartat desgranant aquest treball avaluatiu per cadascun dels catorze àmbits del Pla i finalment hi ha unes conclusions més de fons sorgides durant tot aquest procés en el sí de l'equip avaluador.

METODOLOGIA

El seguiment i l'avaluació al PAJ

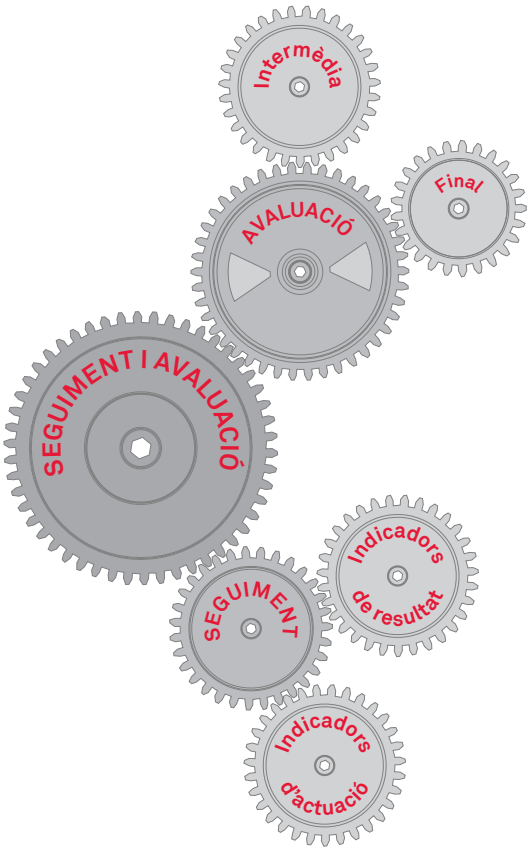

El Pla d'Adolescència i Joventut 2017-2021, detalla en l'apartat dedicat al seguiment i l'avaluació, la diferència entre aquests dos processos. El procés de seguiment consisteix en una sèrie d'instruments i processos mecànics que informen fonamentalment sobre l'estat de compliment de les mesures que recull el PAJ. En canvi, l'avaluació és un procés més complex on a partir dels instruments de seguiment i d'altres fonts d'informació, els diferents agents valoren diferents elements com la implementació i els resultats del Pla vinculant-los als seus principis i objectius. Tant el seguiment com l'avaluació, tenen l'objectiu de facilitar el control i el rendiment de comptes, així com oferir informació rellevant per reorientar i millorar les polítiques recollides al Pla.

En concret, el seguiment es basa en el sistema d'indicadors de seguiment, una recopilació de més de 300 indicadors que monitoritzen anualment la majoria d'accions, programes i projectes continguts en el PAJ per desplegar les 182 mesures. A través d'un aplicatiu web, les prop de 40 fonts responsables de desenvolupar aquestes accions, responen aquestes dades. Després del buidatge i els càlculs posteriors, s'elabora l'Informe de seguiment anual del pla (o d'estat d'execució), que permet veure el nivell de desplegament que té el conjunt del Pla i la seva evolució any a any.

Els indicadors de seguiment poden ser de dos tipus. Quan per la seva idiosincràsia és possible, es prioritzen els indicadors de resultats, de caire quantitatiu i que busquen obtenir dades numèriques sobre el grau de cobertura o d'activitat que ha aconseguit aquella acció. D'altra banda, es recorre a indicadors d'actuació quan, per a la formulació d'aquell servei o acció, es fa molt difícil obtenir una dada numèrica que expressi els resultats que genera. En aquests casos es pretén simplement donar informació sobre el grau d'implementació d'aquella acció, programa o iniciativa concreta. En funció de la situació en què es troba aquella acció o programa, la persona responsable indica un valor del 0 al 7 o un codi en funció dels cinc nivells o escenaris descrits (desestimat, no iniciat, iniciat, consolidat i finalitzat).

Color semafòric										
Nivell d'implantació	**Desestimat**	**No iniciat**		**Iniciat**			**Consolidat**			**Finalitzat**
Codi/Valor	**DES**	**0**	**1**	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**FI**
Descripció	L'acció o programa inclòs inicialment en el Pla s'ha desestimat i no es desenvoluparà.	L'acció o programa no s'ha posat en marxa (0), està pendent o està en una fase molt embrionària (1).		L'acció o programa s'ha engegat en el seu disseny (2) o també en l'inici de la seva implementació (3). El desplegament és, però, encara parcial i resulta difícil saber quina és la seva acollida o l'impacte que generarà (4).			L'acció o programa es troba en un nivell avançat de desplegament (5). Tots o la gran majoria dels seus recursos i processos que inclou estan en marxa (6) i la seva implementació genera impactes (7), encara que siguin difícils de quantificar.			L'acció o programa s'ha desenvolupat en la seva totalitat. Per la seva naturalesa temporal o per altres decisions, es considera acabat i tancat.

En canvi, l'avaluació serveix per fer una valoració i revisar si s'està donant resposta als objectius plantejats. Hi ha dues fases d'avaluació en dos moments diferents. En finalitzar el Pla es durà a terme l'avaluació final, que servirà per saber quins han estat els resultats del Pla a més d'aquells aspectes valorats a la avaluació intermèdia; i preguntar-se fins a quin punt s'han assolit els objectius, de quina manera ha canviat la realitat sobre la qual s'està intervenint i, en el cas que sigui possible, valorar quin ha estat l'impacte que ha tingut el Pla sobre aquests canvis.

Però primer toca fer l'avaluació intermèdia. L'objectiu d'aquesta és preguntar-se si la implementació del Pla s'està duent a terme en funció d'allò previst, si s'estan abordant els objectius que s'han identificat, si s'han engegat les mesures previstes, o si s'han generat els instruments per fer-hi front.

L'Avaluació Intermèdia

L'avaluació intermèdia, i en definitiva el contingut d'aquest informe, té quatre fonts d'informació, tot i que amb un pes diferent.

En primer lloc cal considerar el buidatge dels indicadors de seguiment anual, realitzat durant els primers mesos de 2019. Aquests resultats van servir per donar forma a l'Informe de seguiment (o d'estat d'execució) de 2018.

En segon lloc, s'ha comptat amb les reflexions i propostes sorgides a la Comissió interdepartamental celebrada el dia 30 de maig de 2019 a l'Espai Jove Palau

Alòs. En aquesta trobada es va presentar l'Informe de seguiment a la Comissió interdepartamental amb l'assistència de 30 persones referents dels diferents Departaments i Gerències que desenvolupen accions i programes inclosos en el Pla.

En tercer lloc, l'Informe també es va presentar a l'Espai Jove Palau Alòs el dia 6 de juny a la Taula territorial on van assistir les persones tècniques referents dels 10 districtes de Barcelona en matèria de joventut. Durant les sessions, es van presentar els principals resultats obtinguts i a partir d'aquests es van generar reflexions i aportacions útils per a l'avaluació i es van identificar alguns punts forts i punts febles de cadascun dels eixos.

Finalment cal considerar especialment les sessions específiques d'avaluació intermèdia participativa celebrades els dies 3 i 10 d'octure de 2019 al Punt infoJOVE Paral·lel. Aquestes espais han estat, de fet, els que han alimentat principalment el present informe.

Les sessions d'avaluació participativa

Van participar d'aquests espais un total de 67 persones provinents de perfils i col·lectius diferents, entre personal tècnic, joves i membres d'entitats juvenils, com el Consell de la Joventut de Barcelona, l'Associació de Casals de Joves i el Node Jove, tot aportant la seva experiència personal per a l'avaluació. Degut a que en el moment en que es van realitzar els grups de discussió el nou cartipàs municipal no estava acabat de definir, es va haver d'ometre la presència de la dimensió política en aquesta avaluació, que es pretenia cobrir amb els Consellers/es de Districte encarregades de l'àrea de joventut.

Aquestes sessions participatives, es van dissenyar amb la finalitat de recollir informació més qualitativa i reflexiva sobre la situació del PAJ, responent a tres objectius:

1. Saber quin és el grau de coneixement del PAJ i dels seus continguts, així com dels serveis i programes existents.

2. Reflexionar sobre l'assoliment dels objectius plantejats en base al desenvolupament de les mesures i accions.

3. Valorar si cal reajustar o actualitzar el PAJ d'alguna manera i com i en què.

Els quatre eixos que conformen el Pla es van distribuir per ser tractats entre els dos dies. El desenvolupament de les sessions girava entorn un o dos objectius seleccionats de cadascun dels 14 àmbits, tal com es pot veure a les taules següents. La gran quantitat de continguts i el seu nivell de concreció, va desaconsellar d'intentar treballar els 46 objectius existents al PAJ i per això se'n va prioritzar un (i en alguns casos dos) per cada àmbit, atenent a la seva rellevància o necessitat de reimpuls. A les taules següents es poden consultar els objectius treballats.

- 1a sessió (3 d'octubre de 2019):

Eix	*Àmbit*	*Objectiu*
EMANCIPACIÓ	1.1 Educació i Formació	1.1.1 Garantir l'equitat, l'atenció i la prevenció en els processos d'ensenyament i aprenentatge.
	1.2 Ocupació	1.2.4 Promoure i vetllar per un mercat laboral amb condicions dignes per al jovent.
	1.3 Habitatge	1.2.5 Donar suport a la població jove en l'accés a l'habitatge.
BENESTAR	3.1 Salut integral	3.1.1 Promoure la salut emocional en l'adolescència i la joventut.
	3.1 Salut integral	3.1.2 Promoure la salut afectiva i sexual de les persones adolescents i joves, tot incloent tots els gèneres i orientacions sexuals.
	3.2 Esports	3.2.2 Promoure la diversitat en l'activitat física i esportiva, tan de tipus de pràctiques com de perfils de joves.
	3.3 Oci i Lleure	3.3.2 Promoció del lleure de la vessant comunitària.

- 2a sessió (10 d'octubre de 2019):

Eix	Àmbit	Objectiu
TRANSFORMACIÓ	2.1 Igualtat i diversitats	2.1.2 Prevenir i lluitar contra les discriminacions per motius de gènere, origen cultural, diversitat funcional, etc., promovent el coneixement dels drets de les persones.
	2.2 Participació i Associacionisme	2.2.1 Promoure la participació activa d'adolescents i joves (generant espais d'interlocució d'incidència i autogestió).
		2.2.4. Donar suport a l'associacionisme juvenil.
	2.3 Participació cultural i creació	2.3.1 Promoure l'activitat dels i les joves com a creadors i creadores i organitzadors/es de la creació cultural a través de l'oferta d'espais de creació i intercanvi.
	2.4 Estratègies col·laboratives	2.4.1 Promoure projectes que afavoreixin la creació d'estratègies col·laboratives en economia.
		2.4.2 Donar a conèixer l'economia cooperativa, cooperatives amb criteris de proximitat, social i solidària entre els i les joves de Barcelona.
TERRITORI	4.1 Coordinació territorial	4.1.3 Desenvolupar una cultura de treball en xarxa.
	4.2 Equipaments juvenils	4.2.2 Donar cabuda a diferents realitats juvenils i als diferents nivells de participació dels i les joves en els serveis i equipaments.
	4.3 Espai públic	4.3.1 Facilitar i legitimar l'ús de l'espai públic per part dels i les joves.
	4.4 Transició ecològica	4.4.1 Promoure la mobilitat sostenible entre adolescents i joves (per tal de disminuir la presència del vehicle privat als carrers i espais públics i reduir els efectes de la mobilitat en el medi ambient).
		4.4.2 Sensibilitzar i capacitar les persones joves en actituds sostenibles (residus, consums alimentaris i energètics, etc.).

Per poder generar debat sobre l'assoliment dels objectius seleccionats i recollir propostes sorgides per part dels diferents perfils d'assistents, es va optar per fer quatre taules de discussió simultànies. Els grups de discussió es van crear tenint en compte els perfils, el nombre d'assistents i el coneixement sobre l'àmbit de la taula de discussió en el que iniciarien la sessió. A cada taula hi havia una persona dinamitzadora amb rol de conducció, de moderació del debat i una persona referent del Departament de Joventut per exposar l'estat d'execució de l'àmbit a tractar a partir dels indicadors de seguiment.

El debat se centrava cada vegada en dos àmbits i es canalitzava a través de diferents preguntes sobre qüestions com la percepció o no de millores, la necessitat d'impulsar accions noves o d'altres no incloses al Pla. A mode de tancament de cada taula de discussió, les persones participants consensuaven una valoració general sobre l'assoliment dels objectius seleccionats i l'establiment de priorització de les millores. Un cop exhaurit el temps previst, es convidava a les persones assistents a canviar a la següent taula. Primer s'exposaven resumidament les idees ja exposades, de manera que les intervencions fossin complementàries i s'anés enriquint el debat fins a una certa saturació del discurs.

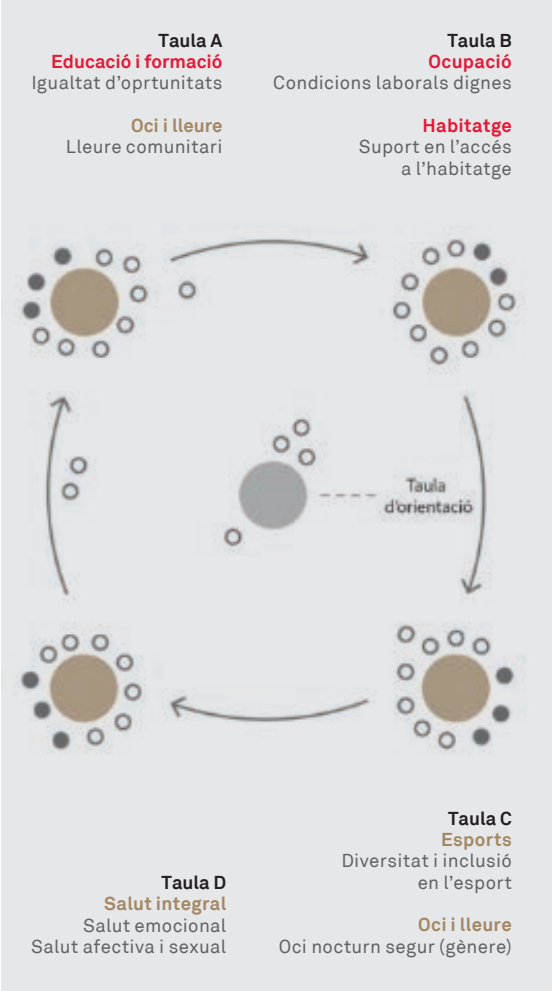

Aquestes sessions de debat han estat una experiència positiva, en el sentit que han permès aconseguir un nivell de reflexió menys tècnic, més relacionat amb les vides de les persones joves. Alhora la percepció és que la barreja de personal tècnic i joves ha permès posar en diàleg dues realitats o formes de relació amb el PAJ diferents, entre les que sovint no hi ha comunicació. L'esforç metodològic i de recursos ha estat important, però sens dubte s'ha generat un precedent sobre la necessitat de fer avaluació de qualitat i d'introduir-hi la participació juvenil.

L'estructura dels àmbits

En els apartats a continuació es pot trobar el resultat de l'avaluació intermèdia per cadascun dels 14 àmbits del PAJ. La informació està estructurada de manera

que sigui visual i entenedora. Tal com es pot observar en l'exemple següent, en primer lloc hi ha un seguit de dades numèriques destacades emmarcades en una sèrie d'esferes de color. A continuació hi ha un text breu que resumeix els resultats dels indicadors de seguiment de 2017 i 2018 i la seva evolució. A continuació apareixen els diferents objectius de l'àmbit per ordre. Hi trobem les reflexions sorgides en els espais d'avaluació en relació a aquell objectiu i les mesures corresponents. Enmig podem trobar cites textuals de frases expressades llavors. I a la dreta, dins de requadres acolorits, hi ha les propostes concretes sorgides. Al final de cada àmbit i en una nova taula, hi ha tres conclusions proposades per l'equip avaluador en base a tots els continguts recopilats: indicadors i reflexions aparegudes a l'avaluació.

Estructura dels àmbits - llegenda

NOM DE L'ÀMBIT

diferència entre 2017 i 2018

X

S'inclou la dada de la valoració mitjana dels indicadors d'actuació de l'àmbit.

Dades referides a la realitat juvenil de la ciutat

Dades destacades d'alguns indicadors de seguiment

Breu resum sobre l'estat de l'àmbit en base a les dades recollides als seguiments anuals 2017 i 2018.

Objectiu de l'àmbit

Resum de les principals idees extretes dels diferents espais de debat en relació a l'objectiu.

"Cita textual expressada per una persona participant als grups de discussió de les sessions d'avaluació"

Tres conclusions

1 Principals conclusions definides per l'equip avaluador a partir dels continguts recopilats.

2

3

Proposta

Recull de propostes sorgides als diferents espais de debat: Comissions Interdepartamental, Territorial i a les Sessions d'avaluació participativa.

PRINCIPALS DADES NUMÈRIQUES

182
mesures contempla **el Pla d'Adolescència i Joventut 2017-2021,** agrupades en 46 objectius, 14 àmbits i 4 eixos.

342
indicadors de seguiment permeten conèixer l'estat de compliment de les mesures.

293K
usos d'adolescents i joves (12-35) que han estat **beneficiaris/es o usuaris/es del conjunt d'accions vigents el 2018.**

28
agents i unitats organitzatives participen en el **desplegament del Pla.**

20,5%
increment mitjà dels indicadors de resultats entre 2017 i 2018.

13%
dels 147 indicadors d'actuació, **mostren accions en un estadi no iniciat,** pendents d'iniciar-se encara.

67
persones provinents de de perfils diferents van participar a les sessions d'Avaluació del PAJ, entre personal tècnic, joves i representats d'entitats juvenils.

4,2
valoració mitjana dels indicadors d'actuació el 2018 en una escala del 0 al 7.
El 2017 va ser de 3,2.

17.420
visitants a la segona edició del **Saló de l'Ocupació Juvenil,** el març de 2019. S'hi van fer 126 activitats.

16
equipaments juvenils hi ha a la ciutat, la meitat gestionats des de la iniciativa ciutadana.
La previsió del nou Pla d'Equipaments 2018-28 és que n'hi hagi 29 el 2028.

30
joves en situació de vulnerabilitat social han començat el curs 2019-20 a **l'Escola de Segones Oportunitats** recentment inaugurada.

37%
dels **habitatges de protecció oficial** adjudicats a menors de 35 anys el 2018, superant el compromís del 30% adquirit al PAJ.

72K
usos en els 11 Punts infoJOVE per part d'adolescents i joves d'entre 12 i 35 anys el 2018.

98
professionals treballen vinculats als serveis del Departament de Joventut.

14.672
usos del servei **Aquí t'escoltem (ATE)** el 2019. Suposa un increment del 61% des de 2017.

11
bones pràctiques es van presentar a la primera **jornada COCO Jove**, amb l'assistència de 120 professionals el setembre de 2019.

145
joves nouvinguts participants al projecte **Barcelona t'acull** durant el 2018.

26K
joves menors de 30 anys són usuaris i usuàries del Bicing el 2018. Suposen el 26% del total d'abonats.

43.923
joves han rebut atenció individual sobre salut sexual i reproductiva en centres d'atenció primària i altres centres especialitzats (ASSIR, Tarda Jove, CJAS, etc.) l'any 2018.

33
accions contempla **la Mesura de Govern per garantir i millorar la incidència de l'associacionisme educatiu de base comunitària a la ciutat,** aprovada a mitjans de 2018.

1.920
joves participants als **Festivals per a joves del Departament de Joventut** (Brot, Barcelona VisualSound, Rough Diamonds).

NIVELL D'IMPLEMENTACIÓ DELS INDICADORS GLOBAL 2017-2018 I PER ÀMBITS 2018

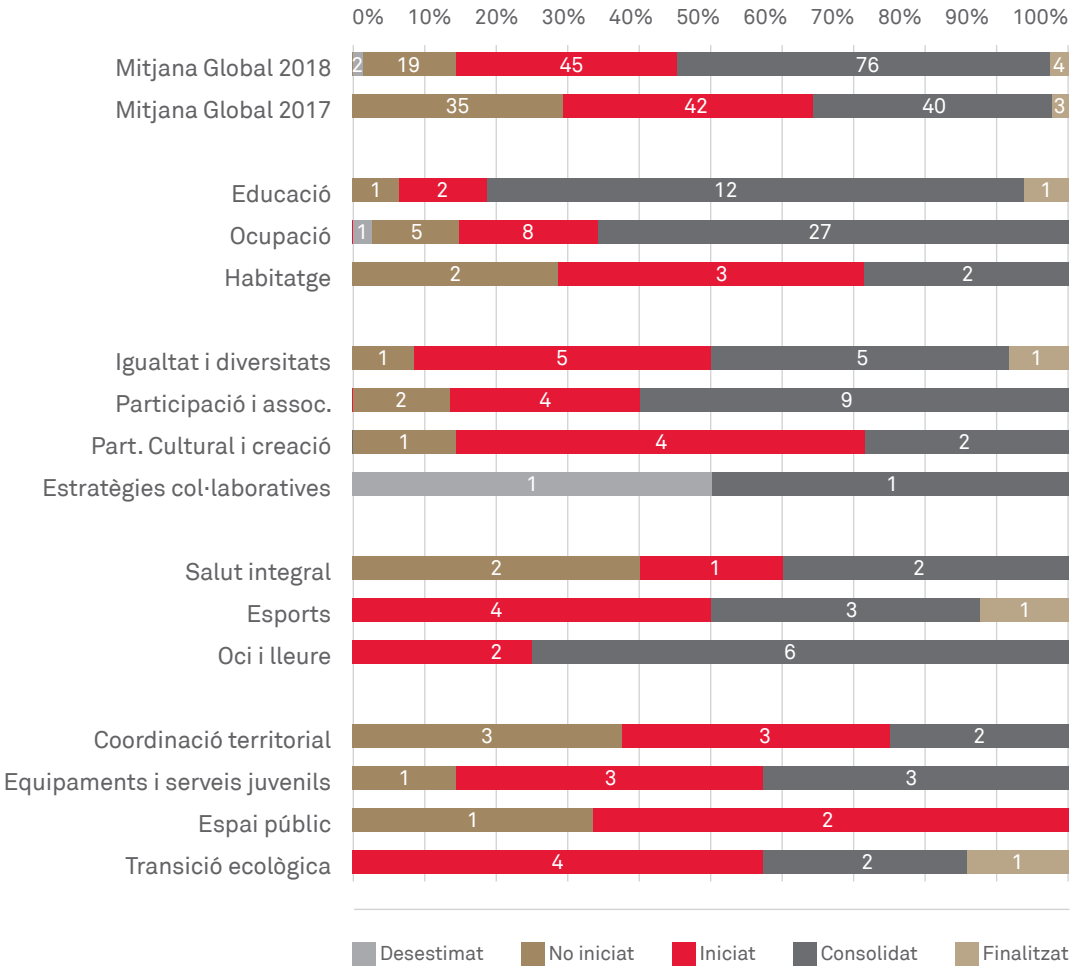

Els indicadors d'actuació ens permeten conèixer l'estat de desenvolupament de les accions, programes i projectes inclosos al PAJ per cada àmbit. Hi ha àmbits amb un major nombre d'indicadors d'aquest tipus i en conseqüència les valoracions queden més ponderades, mentre que els que en tenen pocs, poden quedar condicionats per la situació concreta d'algun projecte.

Els àmbits d'educació, ocupació, participació i associacionisme i oci i lleure destaquen per tenir major percentatge d'indicadors d'aquest tipus entre els estadis finalitzat i consolidat. En canvi, en àmbits com espai públic, coordinació territorial, salut integral o habitatge encara hi ha accions pendents d'iniciar-se, ja que els indicadors en situació consolidada en són minoria.

Entre 2017 i 2018 la situació dels indicadors d'actuació ha experimentat una millora important. Si el 2017 prop del 30% estaven en situació de no iniciat, el 2018 ja eren menys del 15%. En l'altre extrem, el 2017 els indicadors consolidats eren poc més del 30%, mentre que el 2018, aquesta xifra havia crescut fins a més de la meitat del conjunt d'indicadors. (Vegeu Informe Estat Execució PAJ 2018)

EDUCACIÓ

+1,3

5,4

valoració mitjana dels indicadors d'actuació de l'àmbit d'educació el 2018 en una escala de 0 al 7. **El 2017 va ser de 4,1.**

91%

és la taxa de graduació a l'ESO el curs 2016-17, el darrer disponible. En deu anys ha pujat més de deu punts i està per sobre de la taxa catalana.

30

joves en situació de vulnerabilitat social han començat el curs 2019-20 **a la nova Escola de Segones Oportunitats.**

80

centres educatius de secundària amb presència de Punt JIP el 2019.

99K

estudiants universitaris a les facultats de la ciutat el curs 2017-18. Dos de cada tres no resideixen a la ciutat.

L'àmbit d'educació és un dels més extensos al PAJ. Són fins a onze els agents que desenvolupen programes i accions educatives alineades amb els objectius del Pla i algunes d'aquestes tenen una trajectòria important. És per això que aquest és l'àmbit amb un nivell de desplegament més avançat segons els indicadors d'actuació i on en total se sumen 328 projectes i accions realitzats en un any. L'obertura de la nova Escola de Segones Oportunitats, és una de les novetats importants els darrers temps, però els reptes en relació a l'equitat i la igualtat d'oportunitats continuen, davant de la diversitat de trajectòries educatives i les desigualtats socials persistents.

Proposta
—
Donar visibilitat al PAJ als nous programes generats des del Consorci d'Educació des de la seva aprovació; Reprèn, Aposta per tu, Prometeus, etc.

Objectiu

Garantir l'equitat, l'atenció i la prevenció en els processos d'ensenyament i aprenentatge.

Als diferents espais d'avaluació participativa es destaca i es valora el gran nombre de programes i projectes relacionats amb la igualtat d'oportunitats que es desenvolupen, alguns recollits i valorats al PAJ i d'altres, creats més recentment. Els resultats dels indicadors mostren un alt grau de desenvolupament i una cobertura àmplia d'aquests projectes.

No obstant, garantir l'equitat és un objectiu ambiciós que no recau només en el PAJ, i segons les persones participants als espais participatius d'avaluació hi ha camí per recórrer i aspectes que cal treballar. S'apunta a la manca de difusió ordenada i estratègica dels programes existents, a una certa dispersió, que fa que sigui difícil pels i les joves navegar en aquest mar de recursos.

Això fa que alguns col·lectius de joves quedin fora dels circuits de suport a l'equitat, migrants, sense papers, sense referents familiars, amb problemes de salut mental o joves que es perden en els tràmits. Són "joves transparents".

"Quins joves se'ns escapen?"

També s'afegeix la necessitat d'afrontar la segregació escolar en la secundària com a font de desigualtat. Els condicionaments materials i la segregació tenen relació amb la distribució territorial del fracàs escolar. Alhora existeix una segregació per gènere, en el sentit de que existeix una tendència creixent a triar estudis o vocació tradicionalment masculines o femenines.

Objectiu

Fomentar l'educació des de la multiplicitat de contextos educatius, concepte d'educació integral.

Els indicadors de les mesures que desenvolupen aquest objectiu han viscut una millora important entre 2017 i 2018. A la taula de territori es posa en valor el projecte Baobab i l'aprovació de la Mesura de govern de Dret al lleure educatiu. Tot i això s'apunta a la necessitat de promoure el debat sobre el model educatiu més enllà de l'escola, davant d'una manca de coordinació entre educació formal i no formal.

Les persones que participen de l'avaluació posen èmfasi en la importància de la participació d'adolescents i joves en aquest debat i en concret als centres educatius. S'afirma que la construcció d'una veritable comunitat educativa seria un bon revulsiu per capgirar les problemàtiques de desigualtat.

"La participació als centres educatius ha d'anar més enllà..."

Proposta

—

Apostar per una major participació i vinculació de l'alumnat als centres educatius.

Objectiu

Millorar la trajectòria educativa de la població adolescent i jove fent possible l'aprenentatge al llarg de la vida.

Els indicadors corresponents a les mesures d'aquest tercer objectiu presenten resultats molt positius. Els programes d'orientació acadèmica arriben a milers de joves. Tot i això les persones presents a les sessions d'avaluació reclamen més esforç avaluatiu d'aquests programes.

"L'esforç avaluatiu és molt feble."

A nivell general, es critica la pressió que reben els joves per decidir el seu itinerari formatiu. Caldria donar una perspectiva més flexible.

"Fem decidir els joves cada cop abans"

En aquest sentit s'apunta a la necessitat de treballar amb les famílies, que són un agent cabdal en aquestes decisions. Alhora i lligant amb la qüestió de la segregació es critica que hi ha centres que fan una orientació intencionada, segons el seu context familiar o socioeconòmic, o segons l'interès del propi centre.

Tres conclusions

1	Als espais participatius destaca la crítica a aspectes millorables, però es van traduir poc en propostes concretes. Cal promoure el debat que tradueixi i coresponsabilitzi en noves accions.
2	Esforç important en el desplegament de nous programes específics des de 2017 per a adolescents i joves que cal considerar en el PAJ. Pendent incorporació en l'actualització.
3	Limitació per incidir des de les polítiques de joventut municipals en un àmbit amb tant pes i presència d'altres administracions i agents.

OCUPACIÓ

+1,1

5,2

valoració mitjana dels indicadors d'actuació de l'àmbit d'ocupació el 2018 en una escala de 0 al 7. El 2017 va ser d'4,1.

17.420

visitants a la segona edició del Saló de l'Ocupació Juvenil, el març de 2019. S'hi van fer 126 activitats.

16.661

joves de 16 a 34 anys registrats a l'atur el 2019. Des de 2012 s'han reduït un 50%.

45%

de temporalitat entre els i les joves de menys de 30 anys que treballen, (3r trim. 2019). Entre la resta de població és un 22%.

525

persones joves menors de 30 anys ateses a les Oficines d'Informació **sobre Drets Laborals** el 2019. Suposen el 32% del total i un increment del 186% respecte l'any 2018.

L'ocupació és un àmbit amb un especial desenvolupament en el PAJ. És el més extens del Pla amb quatre objectius i 39 mesures, incorporades directament del Pla per al Foment de l'Ocupació Juvenil de Qualitat 2016-2020 , aprovat poc temps abans. Tant els resultats dels indicadors de cada objectiu, com l'evolució de les dades sobre ocupació i joves a la ciutat, indiquen que en els darrers anys s'ha avançat en l'orientació, la formació, la capacitació, i en definitiva l'ocupabilitat de les persones joves. Una de les iniciatives més importants i amb més visibilitat ha estat la creació del Saló de l'Ocupació Juvenil, que el proper març celebrarà la tercera edició.

No obstant, la qualitat de l'ocupació juvenil continua sent el gran repte, tant si observem els indicadors de l'objectiu que pretén promoure i vetllar per un mercat laboral amb condicions dignes per al jovent, com les dades sobre contractació jove i temporalitat. La formació i l'assessorament sobre drets laborals entre la població jove són una línia de treball amb un desplegament creixent per entomar aquest repte present i futur. Les noves accions que es generen a través de les Oficines sobre Drets Laborals o els diferents grups de treball del pla per al foment de l'ocupació juvenil treballen en aquesta línia.

Proposta

—

Ampliar la coordinació entre els agents que treballen.

—

Augmentar els recursos que reben els agents implicats per poder oferir un tracte personalitzat.

Objectiu

Fomentar l'orientació professional per a més èxit educatiu i acompanyament al món laboral de la població jove.

El primer objectiu és el que té més mesures de l'àmbit (15 mesures) i contempla els diferents serveis i programes que treballen pel foment de l'orientació. Es tracta d'accions i programes força desenvolupats i amb una trajectòria, fet que situa a la majoria de mesures en un estat consolidat. Tot i així, tant a les sessions de la taula interdepartamental i territorial, com a la sessió d'avaluació intermèdia s'incideix en la necessitat d'una major coordinació entre els diferents agents per millorar-ne l'eficiència. En el cas de la taula territorial, s'apunta que hi ha una manca de coordinació territorial entre referents de Barcelona Activa, Districte i Departament de Joventut, per mesures d'ocupació més concretes.

Així mateix, malgrat trobar-se en un estat avançat, a la taula territorial es considera important prioritzar la difusió, visualització del mapa de recursos d'orientació i ocupació juvenil, acció prevista al pla. En relació a la Garantia Juvenil, a la sessió d'avaluació participativa es valora que hi ha molts recursos invertits però que falta coordinació per evitar el solapament de programes.

"Hi ha molts programes que treballen aquests temes, però cal que estiguin més coordinats"

Objectiu

Promoure la formació i la capacitació professional dels i les joves.

Pel que fa a la formació i capacitació professional de les persones joves, de nou s'evidencia la consolidació de molts programes i accions. Però a la taula interdepartamental es valora que cal encara millorar el seguiment, l'orientació i la coordinació en polítiques d'ocupació per a joves amb poca formació.

"S'estan fent coses positives, però queda molt camí per recórrer encara..."

Objectiu

Fomentar l'ocupació i la contractació juvenil..

Dins el tercer objectiu, trobem el programa de Retorn amb Oportunitats, un programa innovador i que serà visible al 2020. Des de la taula Interdepartamental s'apunta que cal donar un impuls als programes que promoguin el retorn de talent jove.

En un altre sentit, també s'apunta cap a la necessitat de cercar nous models ocupacionals no estàndards, així com la necessitat de treballar encara més conjuntament amb el sector privat.

Proposta

—

Implicar els col·legis professionals, gremis o altres representants teixit empresarial.

Objectiu

Promoure i vetllar per un mercat laboral amb condicions dignes per al jovent.

L'últim objectiu que inclou mesures sobre temes com les bones pràctiques en la contractació de joves, la qualitat del treball juvenil, les relacions laborals i la contractació digna de les persones joves mostra una evolució desigual.

Els assistents a l'avaluació participativa coincideixen en destacar la situació d'emergència que suposa l'accés al món laboral per part de les persones joves amb unes condicions dignes. En aquest sentit s'apunten les males condicions laborals, la temporalitat, els sous baixos, pràctiques no remunerades com a principals problemes detectats. El sector del lleure a més a més s'exemplifica com un sector en el que hi ha incoherències entre contractes i tasques.

Respecte les mesures específiques sobre la qualitat de l'oferta laboral que promou l'Ajuntament i les empreses que contracten, les persones participants a la sessió d'avaluació valoren que s'hi està treballant, però no és suficient. Així, consideren cal supervisar més aquestes contractacions a posteriori, a més de definir una quota jove.

"Els que anem als punts JIP a demanar informació sobre drets laborals som només els motivats de la classe... és així!"

Proposta

—

Definir una quota jove en l'oferta laboral que promou l'Ajuntament.

—

Millorar la informació sobre drets laborals que rep el jovent en l'àmbit acadèmic.

Tres conclusions

1	Existeix un ampli catàleg de serveis i programes. Per arribar a més gent cal millorar l'estratègia comunicativa, utilitzant un llenguatge més atractiu.
2	Davant de la relativa millora de les dades d'ocupació jove els darrers anys, junt amb la preocupació creixent per la precarietat, caldria reforçar les accions per la millora de la qualitat del treball jove.
3	La integració de les mesures del PFOJQ dins el PAJ, permet millorar la coherència de polítiques i itineraris compartits entre educació, ocupació i habitatge.

HABITATGE

+1,2

3

Valoració mitjana dels indicadors d'actuació de l'àmbi´t d'habitatge el 2018 en una escala de 0 al 7. El 2017 va ser d'1,8.

37%

dels habitatges de protecció oficial adjudicats a menors de 35 anys el 2018, superant el compromís del 30% adquirit al PAJ.

40%

més d'usuaris/es de l'assessoria d'habitatge compartit i de campanyes de la Xarxa de Punts InfoJove entre 2017 i 2018.

41

habitatges de la promoció específica de lloguer social per joves de Can Fabra, s'han adjudicat a finals de 2019.

8.139

demandants d'un habitatge social en la tipologia de lloguer per joves al Registre de sol·licitants a octubre de 2019. Des de 2017 ha crescut un 26%

L'habitatge és una assignatura pendent de les polítiques de joventut, en una ciutat on els darrers anys el mercat d'habitatge, especialment el de lloguer, s'ha encarit fortament. La taxa d'emancipació, que l'any 2015 era del 48% a Barcelona, sabem que s'ha reduït des de llavors a Catalunya i probablement també a la ciutat. L'aposta per reservar un terç del parc públic d'habitatge per la població jove va ser una de les mesures més destacades en la presentació del PAJ l'any 2017. Seguir donant suport a l'accés de la població jove a l'habitatge, augmentant el parc d'habitatge públic que s'hi destina, per exemple, així com la promoció de nous models d'accés a l'habitatge esdevenen reptes fonamentals que cal continuar treballant.

Objectiu

Donar suport a la població jove en l'accés a l'habitatge.

L'objectiu integra quatre mesures que contemplen temes com el compromís d'un percentatge de l'habitatge públic per joves, habitatge dotacional, l'anàlisi de les necessitats territorials en habitatge i el suport a l'emancipació de joves amb diversitat funcional. Els resultats dels indicadors indiquen una millora important

Proposta

—

Incidir i actuar sobre aquells immobles buits dels bancs i els grans propietaris per donar resposta a la demanda.

—

Millorar la difusió sobre l'habitatge públic entre la gent jove i aconseguir que el parc públic sigui significatiu.

entre 2017 i 2018, malgrat continua havent-hi indicadors amb puntuacions força baixes, especialment de mesures que van entrar en vigor durant el 2018.

Una de les mesures més destacades de l'àmbit d'habitatge i també del conjunt del Pla és aquest compromís de destinar un 30% de tots els habitatges de protecció oficial de lloguer i en dret de superfície per menors de 35 anys. El 2018 s'ha superat amb quasi un 37% dels habitatges adjudicats. Es valora positivament aquesta línia de treball, però davant de la greu problemàtica existent, fins i tot pitjor que fa dos anys, aquest nombre d'habitatges per joves serà insuficient per fer front a la demanda.

"L'habitatge per a joves és només la punta de l'iceberg de la problemàtica de l'habitatge dels últims anys"

A la difícil situació de l'habitatge, les joves assistents a les sessions d'avaluació hi sumen la problemàtica de la precarietat i els salaris que tenen. Tot això, fa que no puguin pagar-se un habitatge a la ciutat i hagin de desplaçar-se obligatòriament a algun municipi veí, fet que reclama que s'abordi l'habitatge com un problema a escala metropolitana.

A les taules interdepartamental i territorial, s'incideix que cal regular el mercat immobiliari i incrementar els ajuts a l'habitatge per a joves com a punts a reforçar dins aquest àmbit.

"El problema és tant gros que és com si intentes buidar el mar amb un got de xupito"

Objectiu

Promoure nous models d'accés a l'habitatge (habitatge compartit, compra parcial, masoveria...).

Pel que fa el segon objectiu en el que s'aposta per la promoció de nous models d'habitatge, les dades són discretes. Aquest fet es destaca a la sessió d'avaluació, on els i les assistents valoren la posada en marxa de mesures innovadores que poden ajudar a aquesta promoció, però també adverteixen que no han de ser la solució definitiva, i han de ser una opció no una obligació per les persones joves.

"Compartir pis hauria de ser una opció, no una obligació"

Tres conclusions

1 L'accés a l'habitatge de les persones joves és un tema prioritari i urgent que cal afrontar davant d'una situació que s'observa com a força greu. El manteniment de la reserva i les adjudicacions exclusives per a joves esdevenen accions clau. Per fer-hi front caldrà continuar apostant per la innovació, les alternatives d'habitatge, i implicació de múltiples agents.

2 L'habitatge esdevé una qüestió estretament relacionada amb la precarietat laboral de les persones joves.

3 Limitació en el marge d'acció existent per fer polítiques d'habitatge, perquè les competències no són exclusives de l'Ajuntament.

IGUALTAT I DIVERSITATS

+2

4,2

Valoració mitjana dels indicadors d'actuació de l'àmbit d'igualtat i diversitats el 2018 en una escala de 0 al 7. El 2017 va ser de 2,2.

109

actuacions realitzades en el marc del **Protocol d'actuació contra les agressions sexistes a espais públics d'oci nocturn el 2018.**

12

agressions LGTBI-fòbiques recollides a Barcelona al 2019, segons l'Oficina per la No Discriminació. L'any 2018 es van reportar 3 agressions.

42%

de joves entre 12 i 35 anys **empadronats el 2019 a la ciutat han nascut a l'estranger.**

145

joves nouvinguts participants al projecte **Barcelona t'acull** durant el 2018.

10.312

joves tenien una discapacitat legalment reconeguda el 2018. Suposen el 2,3% de la població jove.

Aquest àmbit integra temes diversos, per aquest motiu és també l'àmbit amb més objectius del Pla. En total es contemplen 17 mesures, quatre de les quals s'han iniciat l'any 2018. El nombre d'indicadors d'actuació també ha crescut entre l'any 2017 i 2018 i la valoració mitjana dels 12 indicadors d'aquest tipus ha ascendit fins a 4,2 de manera que l'àmbit es situa en el mateix estadi que la mitjana del total d'indicadors del Pla.

La prevenció de diferents formes de violència en diferents entorns és un dels grans reptes d'aquest àmbit. Del nombre elevat d'accions i projectes que s'hi desenvolupen, destaquen accions força consolidades com el Programa d'Escoles per la Igualtat i la Diversitat, o l'augment del nombre d'actuacions realitzades en el marc del protocol d'actuació contra les agressions sexistes a espais d'oci nocturn.

Objectiu

Promoure el coneixement dels drets de la ciutadania entre la població adolescent i jove.

El primer objectiu, que es centra en el coneixement dels drets, mostra uns resultats positius, en bona part degut a la consolidació de les accions que s'hi

duen a terme. Amb tot, les persones joves participants a la sessió d'avaluació, destaquen que hi ha una certa preocupació amb el racisme i la problemàtica dels menors sense referents familiars en alguns barris, i remarquen que això està generant un discurs d'odi molt gran.

Conclouen que hi ha discriminacions que queden totalment diluïdes i es comenta que cal dedicar-hi més esforços, tant les discriminacions per motius d'origen cultural com per diversitat funcional.

"No es poden tolerar les discriminacions, els drets són bàsics, i per tant una prioritat on cal continuar treballant"

Objectiu

Prevenir i lluitar contra les discriminacions per motius de gènere, origen cultural, diversitat funcional, etc. promovent el coneixement dels drets de les persones.

El segon objectiu fa referència a la lluita contra les discriminacions. La primera mesura d'aquest objectiu contempla aquells projectes educatius integrals per prevenir diferents formes de violència tot implicant la comunitat educativa. Les assistents a la sessió d'avaluació destaquen com a pràctica positiva el Programa d'Escoles per la Igualtat i la Diversitat, tot i que de moment es porta terme a poques escoles i manca la seva aplicació en tot el territori. No obstant, el projecte de moment no cobreix la tasca que feia el projecte "Paranys de l'amor" i que ja no està en funcionament.

D'altra banda, totes les persones coincideixen en el fet que s'ha avançat per obrir el debat i la sensibilització, tot i que encara hi ha dificultats en l'aplicació d'aquests programes en els alguns centres educatius. Es remarca que és important intervenir-hi perquè totes les persones hi han de passar obligatòriament i es qüestiona el paper del sistema educatiu per afrontar aquestes temàtiques.

De manera paral·lela, es reitera la importància de no oblidar la diversitat funcional i d'origen. És un gran repte adaptar els diferents serveis a les persones amb diferents diversitats, des de les activitats fins a la transformació dels mateixos equipaments, o inclús, com es trasllada la pròpia informació.

"Que els espais estiguin adaptats a les persones que en fan ús és una qüestió de base"

Proposta
—
Incorporar aquesta temàtica al currículum universitari.
—
Adaptar els espais joves existents i dissenyar els futurs equipaments tenint en compte criteris d'accessibilitat.

Proposta
—
Optimitzar la coordinació entre departaments i serveis.

Amb relació a les discriminacions per gènere, destaca l'augment del nombre d'actuacions realitzades en el marc del protocol d'actuació contra les agressions sexistes a espais d'oci nocturn. En el debat de la sessió d'avaluació, es valora positivament la visibilitat dels punts liles, però cal treballar en la gestió dels casos d'agressions, tot establint protocols de seguiment i uniformitzar el discurs entre els diferents serveis, professionals i entitats que hi treballen.

"Amb les discriminacions no s'hi juga, està en joc la vida de les persones".

Objectiu

Promoure la visualització de joves de diferents orígens i contextos culturals com a referents en projectes de dinamització juvenil. Fomentar la interculturalitat.

Proposta
—
Fer un directori de recursos, així com, promoure i formar a les i els professionals de joventut.

Tal com s'ha evidenciat en l'objectiu anterior, en general es percep un esforç en la lluita contra les discriminacions, a les taules de seguiment interdepartamental i territorial es fa una valoració molt positiva del programa BCN Interculturalitat així com de les accions contra les discriminacions per motius culturals o d'origen.

En la sessió d'avaluació es destaca com a bona pràctica el projecte Baobab perquè posa el focus a les comunitats que tenen més dificultats d'incorporació. Es comenta que cal tenir present els diversos contextos socials que es troben a les escoles i que cal dedicar més esforços a promoure alternatives per treballar amb una visió més intercultural.

En general, es percep que hi ha serveis amb professional preocupats i motivats per aquesta temàtica, per tant, hi ha una certa demanda de formació i desconeixement dels recursos que existeixen.

Objectiu

Promoure la interculturalitat en els espais i els projectes juvenils.

Mantenint el focus en la interculturalitat, el quart objectiu pretén promoure-la en els espais juvenils. En aquest sentit, a més a més d'haver-hi programes específics, en els que la participació de joves evoluciona de manera diferent entre els anys 2017 i 2018, a la taula territorial es posa èmfasi en el fet que un eix com la

interculturalitat és transversal a totes les accions, i específicament en les línies de treball dels equipaments juvenils. Tot i així, també es considera difícil definir i valorar projectes o accions específiques adreçades a la diversitat cultural en un context on la mateixa població ja és diversa i s'integra en la dinàmica pròpia de l'equipament.

Objectiu

Reconèixer la diversitat de gènere i sexual.

El cinquè objectiu, contempla tres mesures, la primera de les quals, ja en funcionament pel seguiment del 2017, evoluciona discretament per donar a conèixer els recursos existents en matèria de salut sexual i reproductiva. Per aquest motiu també, a la sessió es valora l'esforç en la lluita i prevenció contra les discriminacions i sobretot es valora molt positivament quan es parla de discriminacions per motius el gènere. També es posa de referència la recollida d'indicadors per sexe bàsics o els formularis que s'està treballant per anar més enllà del binarisme.

Objectiu

Visualitzar i impulsar projectes que impliquin la participació de la dona com a agent de canvi social.

L'últim objectiu d'aquest àmbit conté una única mesura, que amb l'edició de la guia Re-GENEREm-nos finalitzada i amb l'estratègia per la prevenció del sexisme a la ciutat en un nivell avançat, mostra un avenç cap a la millora de la participació de les dones en projectes.

Tres conclusions

1	Un àmbit amb molts objectius i que inclou aspectes diferents que es poden treballar conjuntament o de forma sectorial.
2	Destaca l'aposta per la transversalitat en temes de gènere i interculturalitat.
3	El treball en l'àmbit de gènere és força avançat i visible, però cal incidir ara més amb la diversitat cultural i la diversitat funcional per visualitzar les accions existents com per exemple ara el programa Barcelona Intercultural.

PARTICIPACIÓ I ASSOCIACIONISME

+0,5

4,3

valoració mitjana dels indicadors de participació i associacionisme el 2018 en una escala de 0 al 7. El 2017 va ser de 3,8.

33

accions contempla la *Mesura de Govern* per garantir i millorar la incidència de l'associacionisme educatiu de base comunitària a la ciutat, aprovada a mitjans de 2018.

2.422

joves eduquen i participen de forma voluntària com a **caps i monitors** als 138 caus i esplais de la ciutat.

8

equipaments juvenils municipals de la ciutat són gestionats des de la iniciativa ciutadana.

8,6%

dels i les joves de 18 a 34 anys formen part d›una entitat del seu barri segons l'Enquesta de Serveis Municipals 2019. Entre la població adulta, la xifra és força més alta.

El foment de la participació i el suport a l'associacionisme entre la població jove són elements intrínsecs de les polítiques de joventut. Al PAJ, això està concretat en quatre objectius, amb un total de 19 mesures, tres d'elles noves el 2018. Malgrat un lleuger descens de les persones beneficiàries en un parell d'accions, els indicadors d'actuació indiquen una evolució positiva, que amb un 4,3 situa aquest àmbit una mica per sobre de la mitjana de tots els indicadors del pla.

La tradició associativa de la ciutat, junt amb els canvis socials, la nova composició de les identitats juvenils o l'evolució dels hàbits participatius, dibuixen un context amb unes bases i oportunitats participatives sòlides, però amb el riscos propis d'una societat cada cop més fragmentada. Durant la segona meitat de vigència del PAJ caldrà seguir el desplegament de les apostes per donar suport a l'associacionisme, com la Mesura de Govern del lleure comunitari o les que pretenen ampliar i diversificar els perfils de joves associats/des.

Objectiu

Promoure la participació activa d'adolescents i joves (generant espais d'interlocució d'incidència i autogestió).

Les accions per tirar endavant aquest objectiu són ben diverses. Els espais formals d'interlocució i incidència són els més consolidats o que presenten millors xifres. Les dues mesures noves el 2018, la que vol fomentar la participació política i la que persegueix la implicació de les membres del Node Jove en el seguiment del PAJ, són les que presenten resultats més discrets i en els que cal millorar. A la taula interdepartamental justament s'incideix en la necessitat de millorar la participació en els processos participatius i la participació política.

En relació als equipaments gestionats des de la iniciativa ciutadana s'apunta que a vegades preval una visió "adultocentrista" per part de l'Ajuntament i que cal superar aquestes formes de relació. Als diferents espais d'avaluació participativa, es coincideix en que cal tendir cap a models de gestió d'equipaments per part de persones joves, models de gestió cívica, cogestió així com donar suport a projectes d'autogestió.

Objectiu

Promoure la participació juvenil en especial aquells amb més dificultat per exercir-la.

Els i les participants en les sessions d'avaluació coincideixen en la dificultat que suposa arribar a les persones joves no associades, però també en la necessitat d'integrar aquest col·lectiu en les dinàmiques de districte i de ciutat.

Proposta

—

Treballar per vincular i donar conèixer els serveis i equipaments de joventut com a via de connexió amb dinàmiques de participació.

"La participació comença a l'institut, i sovint es participa més del que creiem i podem observar..."

Els equipaments i serveis juvenils poden ser una eina per acostar-los a aquestes dinàmiques. Però es posa de manifest que molts joves no tenen estructures de referència estables i això pot dificultar que s'apropin als equipaments municipals. De fet, des del servei JIP s'apunta a l'existència d'una "participació invisible" no formalitzada per part de grups d'amistat, d'afinitat, de música, etc.

"Hi ha una "participació invisible" que s'ha de reconèixer i atendre, són persones que no estan associades i que tenen dificultats per aconseguir recursos o accedir a equipaments."

En no disposar de suficient informació o acompanyament aquests grups acaben desistint i sovint s'acaben disgregant. Per això els equipaments poden servir

d'element de connexió de les persones joves cap a dinàmiques de participació col·lectiva de l'associacionisme. S'hi afegeix que cal un acompanyament tècnic a les persones que volen associar-se però també per a la facilitació de recursos, finançament i projecció social. En una altra sessió es posa com a exemple la incorporació de joves en projectes de lleure als barris on s'ha implantat el projecte Baobab.

Objectiu

Reconèixer i visualitzar l'associacionisme juvenil.

Les mesures i accions encaminades a reconèixer i donar visibilitat a les entitats juvenils, presenten xifres força consolidades, per exemple pel què fa a la quantitat d'entitats juvenils vinculades a diferents iniciatives i actes, fet que es destaca positivament a la taula amb persones tècniques de territori. La nova mesura que es proposa la promoció de les entitats a través de la seva aparició en espais comunicatius, queda encara pendent d'engegar.

Objectiu

Donar suport a l'associacionisme juvenil.

Són nombrosos els recursos i eines que els diferents agents responsables del pla posen a l'abast per oferir suport a les entitats, com el CRAJ o la pròpia Mesura de govern per garantir i millorar la incidència de l'associacionisme educatiu de base comunitària.

En els espais avaluatius es consideren bàsics el suport tècnic i el reconeixement que incentiva la consolidació de les entitats i per això es reclama que s'ampliï per part dels Districtes i el mateix Ajuntament. Ara bé, s'ha de transmetre la informació útil i pràctica per les associacions de forma més planera, ja que hi ha joves que poden veure una barrera en el llenguatge administratiu.

Les joves associades presents a les sessions participatives desgranen els principals problemes actuals de l'associacionisme juvenil: la manca d'espais adequats, l'escàs finançament de l'Administració pública, el poc recolzament tècnic i les traves o dificultats administratives a les activitats.

Sobre el finançament de les entitats hi ha demandes diverses, tant en relació al suport municipal, com visions més properes a les formes d'autofinançament com

Proposta

—

Utilitzar un llenguatge menys especialitzat o tècnic.

—

Finançament municipal més grans, de fins al 80%, a determinats projectes.

—

Que l'Ajuntament faci d'altaveu i recolzi campanyes d'autofinançament de les entitats.

Proposta
—
Més facilitat i agilització del procediment per demanar l'ús d'equipaments.
—
Més disposició municipal per allargar l'horari nocturn d'activitats associatives.

a opció per a obtenir recursos. Quan es valoren opcions com el crowdfunding, l'Ajuntament també podria aportar-hi.

En relació als espais, per una banda s'apunta a la necessitat de dotar d'espais de qualitat les entitats de lleure, fet contemplat a l'esmentada Mesura de govern. Les entitats apunten que a vegades calen espais amb unes característiques per a poder fer activitats concretes i que no és fàcil poder-ne disposar.

En una de les sessions avaluatives es remarca la importància que tenen les xarxes socials i les TIC a l'hora d'apropar-se al jovent, i que per tant l'Ajuntament ha d'adaptar i fer servir aquests canals per la comunicació també a l'hora de fer promoció de l'associacionisme.

Tres conclusions

1	Fomentar la participació de les persones joves no associades no és un repte fàcil, però cal seguir fent esforços i innovant.
2	Els espais físics tenen una importància clau en aquest àmbit, tant la dotació d'espais propis per les entitats, com els equipaments de referència en el territori.
3	La implementació de la Mesura de govern de suport al lleure educatiu i del Pla d'Equipaments, tindran efectes positius en el propi desplegament del PAJ.

PARTICIPACIÓ CULTURAL I CREACIÓ

+0,8

2,8

valoració mitjana dels indicadors de participació i associacionisme el 2018 en una escala de 0 al 7. El 2017 va ser de 2.

410

adolescents han participat del programa **Creadors En Residència** el curs 2018-19. Suposa un augment de quasi el 50% de participants respecte el curs anterior.

18K

joves han estat beneficiaris de **promocions i descomptes específics** en programacions culturals a la ciutat.

23%

dels visitants als museus que residien a la ciutat el 2018 eren **menors de 30 anys.** El 2017 van ser el 15%. Entre els visitants provinents de l'estranger són un 30% .[1]

La participació i la creació culturals han estat tradicionalment un aspecte important de les polítiques de joventut. El primer objectiu és el més ambiciós de l'àmbit, justament perquè és el que posa l'accent en la creació cultural, ja que en els altres s'inclouen accions relatives a l'accés i el consum cultural i la perspectiva intercultural. Les 11 mesures vigents el 2018 (tres de noves), inclouen recursos i projectes en diferents dimensions desenvolupats i avaluats per sis agents o fonts diferents. Malgrat ser un dels àmbits amb una mitjana dels indicadors d'actuació més baixa, l'evolució entre 2017 i 2018 és força positiva i cal tenir en compte la inclusió de projectes innovadors que necessiten un temps per a la seva consolidació. Entre els reptes pendents, cal engegar noves eines per al suport dels i de les joves creadores, així com obrir el ventall per definir millor què és cultura jove i què no.

Objectiu

Promoure l'activitat dels i les joves com a creadors i creadores i organitzadors/es de la creació cultural a través de l'oferta d'espais de creació i intercanvi.

1 Font: Informe Museus de Barcelona: explotació estadística de les dades de visitants 2018.

A la sessió d'avaluació participativa apareixen reflexions sobre el concepte mateix de cultura i la necessitat d'ampliar-ne la noció i l'espectre quan parlem de cultura i joves. Hi ha un consens important en observar distància entre la creació cultural jove i l'Ajuntament. Per una banda s'apunta a la necessitat de posar en valor la cultura dispersa, recolzar-ne els grups i associacions davant la manca d'equipaments municipals.

"Hi ha més necessitat de la que pot observar l'Ajuntament."

Els participants joves també reclamen que hi ha molta cultura alternativa que s'ha de posar en valor, per exemple les festes majors alternatives. S'apunta la idea d'obrir les portes dels equipaments en un sentit ampli, per tal que hi puguin entrar dinàmiques culturals que ara són a l'espai públic o a les associacions. En la necessitat d'ampliar aquest marc s'hi afegeix els videojocs, on molta gent jove hi troba una forma de relacionar-se i interactuar i que caldria considerar cultura en una visió oberta d'aquesta.

Entre 2017 i 2018 hi ha hagut un creixement important dels espais alliberats per fer graffiti a la ciutat. No obstant s'afirma que hi ha un recolzament desigual de la creació als diferents Districtes, en concret sobre la facilitació de la creació de graffiti. A la sessió de treball de la taula territorial es destaca que hi ha poques polítiques a nivell de ciutat, que hi ha poca implicació dels serveis i falten espais. També cal observar com es pot acostar la creació als equipaments.

"S'ha de mirar més cap al carrer, cap a les places, on hi veus art urbà, joves ballant, patinant, cantant, i s'ha d'obrir les portes dels equipaments perquè aquesta riquesa hi pugui entrar"

En l'àmbit educatiu també es reclama el foment de la creativitat en art urbà. En aquesta línia, a tots els espais d'avaluació es destaca el creixement i l'èxit del programa Creadors En Residència. És un exemple de com les sinergies entre educació i cultura acaben multiplicant l'impacte dels projectes culturals.

En l'àmbit de la comunicació i en línia amb una de les mesures noves de 2018, es comenta que hi ha diversos festivals i festes que s'organitzen des del teixit associatiu que segurament es coneixen poc des de l'Ajuntament i de les que es podria fer difusió.

En l'àmbit de gènere existeix la contradicció d'haver de limitar alguns continguts musicals pel sexisme en activitats de foment de la creació. Es critica que la creació masculina segueix acaparant l'atenció.

"Malgrat tot, se segueix visualitzant i valoritzant més la creació cultural masculina, i això no pot ser."

Proposta

—

Evitar els discursos alarmistes anti-videojocs des de l'Administració pública.

—

Criteris més homogenis entre Districtes per practicar l'art urbà i facilitar l'expressió artística a les parets dels equipaments.

—

Crear més sinergies entre els equips d'educació i cultura.

—

Establir més i millors canals de comunicació entre l'administració i les associacions i els grups de creadors.

Objectiu

Facilitar l'accés dels i les joves al consum cultural.

Proposta

—

Creació d'un carnet jove cultural que permeti el consum cultural bonificat o amb descomptes significatius.

En relació a l'accés dels i les joves al consum cultural, existeixen bàsicament 3 promocions i descomptes específics, de les que en gaudeixen més de 18.000 joves cada any. Però als espais participatius d'avaluació, es critiquen els preus excessius que acostumen a tenir les sales musicals, de teatre o cinema de la ciutat i també alguns espais de creació cultural.

A més per facilitar aquest accés a nivell territorial, s'ha de continuar tendint a desconcentrar els equipaments culturals del centre històric, perquè és important aproximar la creació i el consum cultural als barris populars.

Objectiu

Fer de la diversitat cultural un valor a compartir i donar a conèixer les diferents expressions culturals que conviuen a la ciutat.

Aquest objectiu que pretén transversalitzar la perspectiva intercultural a l'àmbit de la cultura, compta amb una sola mesura, que el 2018 ha millorat les seves xifres. S'han fet 48 activitats de coneixement de la diversitat cultural als equipaments juvenils.

Tres conclusions

1	Solidesa i èxit de projectes com En Residència o els festivals temàtics (Brot, Barcelona VisualSound, Rough Diamonds i concurs de cartells).
2	La relació entre cultura i joves, reclama ampliar els límits tradicionals del concepte de cultura per incorporar pràctiques i modalitats innovadores. La cultura alternativa, dispersa, urbana, reclamen el seu espai.
3	Davant de l'existència d'activitats culturals per tots els públics on assisteixen majoritàriament joves, la seva accessibilitat universal dels joves continua sent un repte.

ESTRATÈGIES COL·LABORATIVES

+1

2,5

Valoració mitjana dels indicadors d'actuació de l'àmbit d'estratègies col·laboratives el 2018 en una escala de 0 al 7. El 2017 va ser de 1,5.

281

joves participants en programes de **pràctiques professionals en empreses cooperatives el 2018.**

5

punts d'intercanvi en l'última edició del 2019 del programa **Renova la teva roba jove.**

3

mesures de les 5 que inclou l'àmbit, iniciades el 2018.

El caràcter innovador de l'àmbit explica que el nombre total de mesures (5) sigui més discret. Totes les mesures incloses al segon dels dos objectius que contempla, s'han iniciat el 2018. La valoració mitjana obtinguda baixa dels indicadors d'actuació per una banda, i les dades moderades dels indicadors de resultats per l'altra, posen de manifest que encara hi ha força camí per recórrer en un àmbit que pretén obrir-se a noves formes econòmiques i de consum. De cara a la segona meitat de vigència del Pla, aquest àmbit requereix un impuls específic, potser amb noves accions, que no el deixin en un segon pla.

Proposta

—

Promoure l'economia col·laborativa en "espais no formals" a més a més en equipaments habilitats per aquest fi.

—

Generar sinèrgies entre accions promogudes pel PAJ i altres iniciatives com el Pla Clima o l'espai BCN Cuida.

Objectiu

Promoure projectes que afavoreixin la creació d'estratègies col·laboratives en economia.

En els diferents espais d'avaluació es subratlla l'estadi inicial d'aquest àmbit i de les accions que s'hi desenvolupen. Per aquest motiu s'apunta que cal seguir-hi treballant amb una mirada més global. A tall d'exemple, es tendeix a pensar que la promoció de l'economia col·laborativa és responsabilitat de les associacions i els petits col·lectius, i malgrat que aquest tipus d'agrupacions comparteixen aquests valors, no poden assumir tota la feina necessària.

En aquest sentit, cal coordinar les diverses accions que es realitzen des de l'Ajuntament per aconseguir que es vegin com accions més consolidades i cohesionades.

"L'economia social i solidària ha de ser important aquests propers anys, però de moment encara està als inicis..."

En aquest punt és important destacar que l'extensió a altres equipaments de l'intercanviador jove de Garcilaso, es descarta en aquest format, donat que el nou pla d'equipaments i serveis juvenils fa una nova conceptualització d'espai jove. Es pretén que a partir de l'espai de trobada es generin diferents sinèrgies, sense que sigui un programa estructurat.

D'altra banda, en el debat s'esmenta també que sempre s'arriba a un perfil concret de persones en les iniciatives promogudes per l'Ajuntament, i en el cas de les persones joves passa el mateix.

Objectiu

Donar a conèixer l'economia cooperativa, cooperatives amb criteris de proximitat, social i solidària entre els i les joves de Barcelona.

Els i les participants a la sessió d'avaluació, coincideixen que una de les prioritats d'aquest àmbit és aclarir conceptes, sobretot entre el jovent s'identifiquen i es confonen iniciatives en les que al darrera hi ha determinats valors allunyats dels que es volen promoure.

"L'economia col·laborativa va més enllà de quatre aplicacions de mòbil que estan de moda"

Dins aquest objectiu trobem una mesura dedicada a fer accions per difondre l'economia social i solidària en centres educatius. En el debat sorgeix la idea que cal educar amb una mentalitat crítica que permeti destriar les diverses opcions que hi ha al mercat.

"Una de les primeres coses que cal fer és aclarir què son les economies col·laboratives, i saber-ho explicar"

Una altra idea que sorgeix, és la complexitat del procés, sobretot a nivell burocràtic, per obrir una cooperativa. Existeixen recursos per informar-se, ser acompanyat i formar cooperatives que s'impulsen des de Barcelona Activa i Coòpolis, però no deixa de ser un procés llarg i feixuc pel jovent.

Tres conclusions

1	Un àmbit innovador i ambiciós que incorpora diferents conceptes, i que cal acabar de concretar en noves accions i donar a conèixer.
2	Dificultat per donar perspectiva juvenil als projectes d'aquest nou àmbit de les polítiques públiques relacionat amb la transformació del conjunt de la societat. Les persones joves són i han de ser motors de canvi i transformació social.
3	En tractar-se d'un àmbit novell i amb poca trajectòria, dins de la política pública des de 2015, permet flexibilitat per acabar de desenvolupar-se i concretar-se en accions.

Proposta

Incloure l'economia col·laborativa en els plans comunitaris vinculats a l'educació secundària i vincular-hi la petita empresa.

SALUT

+1

3,4

Valoració mitjana dels indicadors d'actuació en l'àmbit de salut integral el 2018 en una escala de 0 al 7. El 2017 va ser de 2,4.

14.672

usos del **servei Aquí t'escoltem (ATE)** el 2019. Suposa un increment del 61% des de 2017.

43.923

joves han rebut **atenció individual en temes de salut sexual i reproductiva.**

16

embarassos per cada 1.000 dones adolescents (15 a 19 anys) l'any 2018. Descens fins a la meitat des de 2008.[2]

L'àmbit de la salut es comprèn des de les perspectives física, mental i social. Amb aquesta visió l'àmbit contempla tres objectius que s'especifiquen en vuit mesures on s' inclouen tot un seguit d'accions i programes ja iniciats i desenvolupats per 7 agents diferents. Les dades obtingudes pel seguiment d'aquest àmbit evidencien la consolidació d'accions com per exemple els Serveis d'Adolescents i Famílies.

El refinament en l'obtenció de dades ha permès incorporar el nombre de joves que han rebut atenció individual en temes de salut sexual i reproductiva, una dada important que caldrà veure com evoluciona per saber l'impacte d'aquest tipus d'accions i serveis a la població jove. La prevenció de l'abús de les noves tecnologies però, es troba en un estadi inicial i s'haurà de tenir en compte l'evolució de les accions previstes iniciades el 2019 en el marc del Pacte del Temps, així com el Pla per la prevenció del joc 2019-2023 'Amb la salut no s'hi juga'

Objectiu

Promoure la salut emocional en l'adolescència i la joventut.

2 Font: "Informe la salut a Barcelona 2018". Agència de Salut Pública de Barcelona

La valoració que s'extreu d'aquest objectiu tant a la sessió d'avaluació com a les taules de seguiment interdepartamental i territorial és força positiva. Les persones participants en tots aquests espais de treball coincideixen a reconèixer el treball que es porta a terme i l'aposta decidida per afrontar la salut emocional amb una mirada preventiva i de salut pública.

Destaquen l'encert dels punts Aquí t'escoltem, que han augmentat en nombre des de 2017, així com es posa en valor que es tracti d'un servei d'accés fàcil i confidencial.

D'altra banda, també es considera important abordar la capacitació i formació sobre salut emocional que tenen els i les professionals que treballen amb joves.

"S'ha d'acabar amb: això ja ho entendràs quan siguis gran!"

La invisibilització i l'estigmatització de la salut mental inicia un altre fil en el debat on s'exposa que cal seguir treballant per donar una bona difusió sobre la temàtica, així com fer partícips al jovent de les taules de treball de salut. Es reforça la idea que la salut mental depèn del context i l'entorn social, i és important comptar amb les famílies fent acompanyament, però deixant que les inquietuds sorgeixin dels i de les pròpies joves. Una altra dimensió a considerar és el vincle insuficient entre els recursos i professionals d'atenció a joves (educadors/es, ATE, informadors/es..) amb uns serveis més formals d'atenció a la salut mental estigmatitzats (CSMA i CSMIJ), fet que no afavoreix a l'acompanyament del procés. En aquesta línia s'ha avançat molt amb nous serveis creats com el Konsulta'm que s'hauran de recollir com a noves accions del pla.

"Hauria de ser com un axioma que s'hauria de complir, sí o sí, no es poden fer coses pels joves sense els joves"

En el context educatiu, es considera interessant educar en la gestió de les emocions que pot prevenir les relacions abusives entre els i les joves. Les participants en el debat esmenten que es percep una certa preocupació per manca de recursos en el sector educatiu per fer-hi front i hi ha demanda.

En un altre sentit, es posa de manifest la preocupació per l'existència de nous fenòmens com ara situacions de violència ascendent (fills o filles cap a pares o mares) i les psicoadiccions online o les apostes en els entorns juvenils.

Objectiu

Promoure la salut afectiva i sexual de les persones adolescents i joves, incloent-hi tots els gèneres i orientacions sexuals.

Proposta

—

Incloure en el seguiment nous serveis creats com el Konsulta'm.

—

Donar eines als equips de professionals tot promocionant les pròpies competències.

—

Crear grups de persones joves amb trastorns i fomentar-ne les relacions.

Com en l'anterior objectiu, es percep una avenç en la promoció de la salut sexual i afectiva, com és a través de la implementació de la Estratègia per la Salut Sexual i Reproductiva. Ara bé, a la sessió d'avaluació les i els participants consideren que cal invertir més esforços per la inclusió dels gèneres o les orientacions sexuals.

"Els professionals ens anem fent grans amb el qual encara ens allunyem més de la visió dels joves."

Respecte els centres i recursos assistencials, tant a les taules territorial com a la sessió d'avaluació es valora molt positivament el Centre Jove d'Atenció a la Sexualitat i es considera un referent en aquesta matèria. L'experiència d'una jove participant que ha fet ús del programa Tarda Jove descriu la seva bona experiència per la confidencialitat i l'accessibilitat. Tot i així, en general les participants coincideixen que en general en alguns centres es transmet encara un discurs negatiu sobre la sexualitat amb visió criminalitzadora i culpabilitzadora que esdevé una barrera en l'accés de les persones joves.

"Si algú ha de creuar tot Barcelona per a demanar una postcoital, és que tenim un problema"

Per altra banda, existeix creixement en el nombre d'adolescents participants en tallers sobre salut afectiva i sexual, però als debats es posa de manifest que existeix un greuge comparatiu en la informació i l'atenció que reben els i les alumnes de secundària en funció de l'ideari de cada centre educatiu, fet que provoca desigualtats.

"Si els recursos existents s'utilitzessin bé i de forma més eficient, els joves hi accedirien, la pregunta és: com utilitzem els recursos que tenim?"

Es posa en valor el vincle de confiança que s'esdevé amb professionals o educadors/es fora dels espais escolars, i cal considerar-los alhora d'apropar els i les joves als recursos existents i també realitzar acompanyaments. En aquest sentit, també és important incidir en el disseny de la informació i difusió.

Objectiu

Promoció d'hàbits saludables d'alimentació i prevenció del consum de tòxics i l'abús de noves tecnologies.

Proposta

—

Consensuar una atenció que promogui la salut sexual i afectiva amb mirada feminista, des del dret i el plaer, no des de la por.

—

Crear un model d'intervenció per treballar l'educació sexual i afectiva, que generi un discurs positiu.

—

Incorporar la visió de la diversitat cultural o religiosa en el context de l'educació sexual.

L'últim objectiu d'aquest àmbit, conté una mesura que contempla programes per prevenir riscos de trastorns alimentaris, consum de tòxics i abús de noves tecnologies, així com les accions impulsades en el propi Pla de Drogues. Tant a les taules interdepartamental i territorial, com a la sessió d'avaluació es considera prioritari invertir esforços per afavorir les accions adreçades per treballar l'abús de les noves tecnologies.

Respecte els programes per prevenir el consum de tòxics, existeixen altres serveis i recursos (el Servei d'Orientació a les Drogues de l'ASPB o Energy Control) que es creu convenient tenir-los en compte en el PAJ de cara a un millor assoliment d'aquest objectiu, i també caldrà incorporar el Pla per a la prevenció de l'adicció al joc 2019-2021 que és posterior al PAJ.

Tres conclusions

1	Gran varietat de serveis i recursos, però amb dificultats per identificar quin és l'impacte que tenen en la salut de la joventut. Caldria incorporar l'avaluació d'impacte.
2	Confidencialitat i facilitat d'accés, característiques imprescindibles i valorades per la joventut que en fa ús.
3	Trencar amb les estigmatitzacions i els tabús en l'atenció a la sexualitat i a la salut mental, un repte a gran escala.

ESPORTS

+1

4,3

Valoració mitjana dels indicadors d'actuació en l'àmbit d'esports el 2018 en una escala de 0 al 7.
El 2017 va ser de 3,3.

78%

joves entre 17 i 34 anys practiquen esport almenys un cop per setmana.[3]

17K

adolescents participants en activitats del **Pla l'Escola fa esport a la ciutat.** Un 28% més que l'any 2017.

193

monitors/es han rebut formació dins el programa Convivim. L'any 2017 en van rebre 80.

L'àmbit d'esports del present Pla, va més enllà de la pràctica esportiva únicament, posant èmfasi en la vessant social que té. Així doncs, la situació d'aquest creix tant en el volum de mesures que es desenvolupen, com en els resultats dels indicadors associats entre 2017 i 2018. La valoració mitjana dels indicadors d'actuació, situa l'àmbit d'esports en la franja mitjana alta entre els 14 àmbits. A nivell quantitatiu els programes esportius en l'etapa escolar han fet créixer fins a més de 30.000 el total d'adolescents i joves beneficiaris d'accions en esports.

Objectiu

Promoure la pràctica esportiva entre els i les adolescents i joves i garantir-ne l'accés universal.

El primer objectiu és probablement el què té un desenvolupament major. Conté sobretot aquestes mesures i programes per al foment de l'esport d'adolescents i joves en l'àmbit i l'etapa escolar amb força trajectòria i desenvolupament, com el Pla de l'esport en edat escolar, el programa l'Escola fa esport, la campanya de vacances d'estiu, etc. També hi ha iniciatives per promoure l'esport entre la

Proposta

—

Major treball de coordinació entre la joventut associada i els clubs esportius i CEMs.

3 Font: Enquesta sobre hàbits esportius a Barcelona 2017.

Proposta

—

Aprofitar el programa "Patis Oberts" perquè els joves puguin provar esports diferents.

—

Afegir cartells o codis QR a les pistes públiques on s'expliquin modalitats esportives alternatives.

—

Promoció de noves modalitats i d'esports mixtes i inclusius com el corfbol, o l'escalada, la boccia, etc.

—

Planificació, disseny i creació d'espais inclusius, segurs i universals comptant amb la participació de la joventut.

població jove en zones d'especial interès i barris vulnerables, fet destacat com a punt fort a la taula interdepartamental. Per últim, també s'aborda la inclusió de les persones joves amb diversitat funcional en l'esport. Als grups de discussió s'apunta que hi ha espais públics per la pràctica esportiva, com camps de futbol que no permeten el desenvolupament d'esports inclusius ni l'accés de persones amb mobilitat reduïda.

Objectiu

Promoure la diversitat en l'activitat física i esportiva, tant de tipus de pràctiques com de perfils de joves.

Els segon objectiu, conté més mesures i accions innovadores, que no tenien una trajectòria prèvia a l'aprovació del PAJ. És per això, entre d'altres motius que presenten resultats més discrets i ambivalents, amb forces accions que requereixen un major desenvolupament durant la segona meitat de la vigència d'aquest.

Un dels aspectes claus d'aquest objectiu és l'espai públic i la possibilitat, facilitació i dinamització de l'activitat esportiva de les persones joves en aquest. Els assistents en l'avaluació participativa, coincideixen en la importància de les pistes públiques i altres espais a l'aire lliure quan parlem de joves i esport, ja que són els més aprofitats perquè són gratuïts i de fàcil accés en comparació amb els equipaments tancats. Cal, però, tenir en compte la convivència amb la resta d'usos veïnals de l'espai públic. A més permet seguir treballant temes com el foment dels esports minoritaris, la diversitat, la participació o l'accessibilitat.

"Com podem ajudar els joves a fer-ho? Bàsicament donant-los eines. Com per exemple: Espais físics de referència. Espais gratuïts que siguin segurs per fer els esports que vulguin. Tenir un espai obert en cada barri [...]"

El foment dels esports minoritaris o de les noves modalitats esportives urbanes o freestyle, és una de les línies de treball del PAJ, però en els espais de debat es considera que no hi ha hagut un foment d'aquests esports, com sí es fa amb l'esport en general. Per exemple, segons els indicadors de seguiment no s'ha creat cap espai per a la pràctica d'esports minoritaris i les accions en relació a l'escalada presenten xifres encara baixes.

"L'espai públic és el lloc on caldria visibilitzar la diversitat en l'esport."

La diversificació o la polivalència dels espais públics per a la pràctica esportiva també hauria de redundar en una major inclusió a nivell d'origen i de gènere de les persones joves que les utilitzen. A la taula interdepartamental es valora com a punts forts del PAJ l'obertura a joves d'orígens diversos i l'impuls de polítiques de foment de l'esport femení i l'augment de la seva visibilitat. En els grups de debat, es valora que això s'està fent, però només amb el futbol femení i que no es detecta un augment de les pràctiques esportives mixtes. No obstant això, és molt positiu l'augment de noies practicant activitats físiques com el twerking o dansa urbana a l'espai públic, malgrat ser pràctiques estigmatitzades.

El darrer element important d'aquest objectiu fa referència a la participació de les persones joves en el disseny d'espais i activitats fisicoesportives, inclòs sobretot en una mesura que començava el 2018. Als grups de discussió amb participació de joves es dona força importància a aquest fet.

"És important que qualsevol jove pugui fer arribar el seu missatge, la seva voluntat sobre pràctiques esportives i que aquesta acció tingui un retorn."

Objectiu

Prevenir la violència i les discriminacions dins de l'esport.

En el tercer objectiu destaca la quantitat de monitors i monitores que han rebut formació en el programa Convivim, fet valorat a la taula interdepartamental pel foment dels valors de cooperació que suposa. En canvi la mesura iniciada el 2018, per combatre l'assetjament sexual té encara un desplegament de les accions inicial. A les sessions participatives, es ressalta la manca de polítiques per frenar l'assetjament sexual en l'esport i la necessitat de crear espais segurs per practicar activitats com el twerking o la dansa urbana i formació sobre autodefensa.

Proposta

—

Establir protocols d'informació i formació de gènere al món esportiu per evitar violència de gènere en activitats estigmatitzades.

—

Creació d'espais d'autoprotecció i de promoció d'activitat física i d'autoaprenentatge per noies.

Tres conclusions

1	Existència de molts programes municipals per a adolescents i joves en etapa escolar, donat que és una etapa clau, però menys per a altres grups d'edat dins la joventut.
2	La pràctica esportiva a l'espai públic té una rellevància clau a l'hora de dissenyar polítiques i accions per joves.
3	Positiva introducció de la perspectiva de gènere en la planificació esportiva, que cal seguir desenvolupant.

OCI I LLEURE

+2,7

5

Valoració mitjana dels indicadors d'actuació en l'àmbit d'oci i lleure el 2018 en una escala de 0 al 7. El 2017 va ser de 2,3.

128

persones han rebut formació sobre oci i sexisme el 2018. L'any 2017 en van rebre 29.

12

barris amb actuació del programa Baobab l'any 2018.

6

marxes exploratòries de seguretat i gènere per garantir un oci nocturn segur realitzades l'any 2018.

138

entitats de lleure educatiu (esplais i caus) a la ciutat de Barcelona hi havia el curs 2017-2018.

En l'actual Pla, aquest àmbit es proposa fer incidència per promoure l'oci alternatiu i la cultura dispersa, garantir un oci diürn i nocturn segur, saludable i lliure de discriminacions, així com treballar més la vessant comunitària. En aquest sentit, l'any 2018 s'han iniciat dues mesures específiques que mostren uns resultats discrets i en alguns casos les dades són poc consistents. La valoració mitjana dels indicadors d'actuació, amb un 5, situa aquest àmbit en la franja alta en relació a la resta d'àmbits. L'any 2017, va ser d'un 2,3 i per tant es tracta d'una evolució molt positiva, que de fet el situa com l'àmbit que ha millorat més en aquest camp.

De cara als propers anys caldrà reforçar el desenvolupament de les accions més noves, així com la recollida dels indicadors que no han funcionat fins ara.

Objectiu

Promoure l'oci alternatiu i la cultura dispersa.

Una de les línies de treball més innovadores de PAJ, és l'aposa d'aquest objectiu per l'anomenada cultura dispersa (manga, anime, jocs de taula, jocs de rol, gaming, videojocs, còmic...). A la sessió participativa d'avaluació els i les joves associades fan una defensa i posada en valor de la cultura dispersa. En aquesta línia, es demana més recolzament a activitats com les fires de còmic o les tro-

bades per a jugar a rol. Fa falta tenir més en compte els grups i associacions que formen part de la cultura dispersa barcelonina. S'insisteix, en aquest sentit, en la manca d'equipaments municipals, perquè...

"...hi ha més necessitat de la que pot observar l'Ajuntament."

Objectiu

Promoure el lleure de la vessant comunitària.

A la sessió d'avaluació participativa, la percepció general és que es fan moltes accions de promoció del lleure comunitari, però que tenen un impacte baix. Hi ha una sensació de certa estabilitat o estancament del lleure comunitari. És significatiu que poques de les persones participants coneixen l'oferta existent.

Es valora que vincular-se a aquest tipus d'entitats, facilita trajectòries professionals lligades a l'educació entre les persones joves. Hi ha programes que impulsen el reconeixement de les competències adquirides durant la vida associativa. També es destaca com a bona pràctica el programa Baobab. Junt amb la Mesura de govern per garantir i millorar la incidència de l'associacionisme educatiu de base comunitària, impulsen els resultats dels indicadors d'avaluació clarament a l'alça.

Proposta
—
Reforçar la vinculació entre lleure comunitari i educació.
—
Incloure el lleure comunitari com una assignatura obligatòria a l'educació reglada.

Les oportunitats de vincular lleure i educació centren bona part de les reflexions en els diferents espais avaluatius. S'entén que cal concebre l'educació com una trajectòria integral que vagi enllaçant diferents franges d'edat. La idea d'aprofitar els centres educatius com a escoles obertes i que siguin eines d'ampli abast comunitari pot ser un catalitzador pel lleure educatiu.

"Lleure comunitari i educació són la mateixa cosa."

Objectiu

Garantir un oci diürn i nocturn segur, saludable i lliure de discriminacions.

En relació a l'oci nocturn, les participants en els grups de discussió reclamen que cal fer més coses per confrontar les discriminacions, tot i reconèixer que

això no és responsabilitat només de l'Ajuntament, sinó també de les entitats i les empreses privades. Es valora, però, el paper dels punts liles:

"Els punts liles funcionen molt bé tant per la feina que fan, com perquè ajuden a visibilitzar el problema"

L'oci alternatiu i la promoció de la cultura dispersa en horari nocturn, són justament formes de garantir un oci nocturn segur i saludable. En tot cas, els participants joves apunten que potser calen més espais, inclosa la normalització de l'ús nocturn de l'espai públic.

"S'han de promoure més espais alternatius i comunitaris"

"Hi ha estigmatització de l'espai públic com a espai d'oci nocturn saludable, promovent un model de consum privat"

Proposta

—

Establir punts liles en llocs públics de cada districte, així com treballar-hi protocols de prevenció d'agressions.

Tres conclusions

1. El lleure comunitari i el seu vincle amb l'educació formal, són una oportunitat per potenciar una educació realment integral.
2. El programa Baobab i la Mesura de govern de l'associacionisme educatiu de base comunitària destaquen com a eines per enfortir el lleure comunitari.
3. Cal continuar treballant la seguretat en l'oci nocturn, però també deixar de veure'l només en relació als riscos i veure les oportunitats de promoure formes d'oci nocturn saludable.

Proposta

—

Obrir els centres cívics i facilitar l'organització d'activitats d'oci nocturn alternatiu com tallers, concerts i festivals.

COORDINACIÓ TERRITORIAL

+0,8

2,8

Valoració mitjana dels indicadors d'actuació sobre coordinació territorial el 2018 en una escala de 0 al 7. El 2017 va ser de 2.

18

trobades de coordinació de la Xarxa de Punts infoJOVE el 2018.
7 més que el 2017.

98

professionals treballen vinculats als serveis del **Departament de Joventut.**

11

bones pràctiques es van presentar a la primera **jornada COCO Jove**, amb l'assistència de 120 professionals el setembre de 2019.

La coordinació territorial és un àmbit una mica diferent dins el PAJ, perquè no tracta de continguts, sinó de qüestions metodològiques de les polítiques de joventut municipals. La novetat de les actuacions previstes, va fer que la valoració dels seus indicadors partís d'una situació més moderada, però hi ha hagut un avenç rellevant el 2018, tant en els indicadors de resultats com els d'actuació. En relació a la disposició de de coneixement sobre la realitat de les persones joves, destaca que el 2019 s'ha posat en marxa el procés per l'elaboració de l'Enquesta de Joventut 2020, amb el re-disseny del seu qüestionari. També cal remarcar l'organització de la primera jornada *COCO Jove* per Compartir Coneixement i bones pràctiques en l'àmbit de la joventut.

Objectiu

Proporcionar informació rellevant, fiable i actualitzada de la situació de la població adolescent i jove de la ciutat als professionals de joventut.

El primer objectiu, més que amb la coordinació en sí, té a veure amb una qüestió metodològica de les polítiques de joventut: el coneixement de la realitat juvenil per part dels i les professionals. És un objectiu amb només dues mesures i la segona no s'engegava encara el 2018. L'indicador referit a la Unitat d'anàlisi de la realitat juvenil (ara Prisma, Observatori de la joventut), mostra el màxim nivell de

desplegament, mentre la implementació de la xarxa de professionals experts/es en adolescència resta en un escenari iniciat però no consolidat.

Objectiu

Visualitzar, promoure i donar suport als professionals de joventut.

En la mateixa línia, que l'anterior, aquest objectiu pretén oferir formació als professionals de joventut i la creació d'espais per compartir experiències i bones pràctiques. En el cas de la formació, en la primera mesura destaquen 25 formacions a les que van assistir 295 professionals durant el 2018. Pel que fa a l'intercanvi d'experiències, si bé les dades de 2017 i 2018 assenyalen que no es va fer cap iniciativa en aquest sentit, el 2019 es va realitzar la jornada COCO Jove, on justament es va donar difusió a bones experiències en l'àmbit de la joventut a Barcelona.

Objectiu

Desenvolupar una cultura de treball en xarxa.

Als espais avaluatius es tracta el treball en xarxa extensament. Es considera crucial per la transversalitat de les polítiques de joventut i que s'està avançant en aquesta direcció. A la taula de territori es valora com un punt fort la coordinació territorial dels serveis amb espais de trobada entre professionals per compartir la seva tasca. La gent té ganes de trobar-se per compartir experiències, eines i recursos, però sovint les sessions són més per traspassar informació que per co-crear i co-dissenyar polítiques. Han de ser espais amb objectius i contingut estratègic.

"El treball en xarxa és bàsic, ja que les polítiques de joventut han de ser transversals."

Entre les limitacions que existeixen en aquests espais, s'apunta al fet de que els serveis estan externalitzats i així es fa difícil treballar en xarxa i coordinar-se amb els altres departaments. També que hi ha molta confusió entre treball comunitari i espais de professionals, alhora que, a vegades, als espais de coordinació els manca consolidació i que el seu èxit depèn molt de la voluntat dels professionals. Hi ha poc reconeixement del treball en xarxa si no acaba sortint un projecte. Funcionen millor si són espais espontanis, amb menys formalitat.

Proposta

—

Marcar un objectiu clar dels espais de coordinació i que hi hagi un lideratge.

—

Contemplar i reconèixer la coordinació com a tasca del/de la professional.

—

Enriquir la xarxa existent amb eines, recursos i més perfils també en espais no formals i estenent les taules a cada districte.

Aquestes trobades també han de servir per crear un pont entre la visió de la ciutat i del territori i entre l'equip tècnic i la gent jove. Però la gent jove assistent als debats, critica que per culpa dels horaris i les convocatòries, en aquestes reunions es tracten temes de joves, sense joves. A la taula territorial s'apunta que cal diferenciar entre les taules tècniques de professionals i les que tenen presència i participació dels i les joves.

"Deixem de parlar dels joves sense els joves."

"Manca l'opinió dels joves perquè els seus horaris no encaixen amb els horaris administratius."

Tres conclusions

1	En objectius com la provisió d'informació sobre la realitat juvenil o la generació d'espais per compartir experiències entre professionals s'han fet passos molt importants.
2	La coordinació és un element ja consolidat en la metodologia de treball dels i les professionals, però cal veure com es pot potenciar i fer-la més eficient i eficaç.
3	Existeix una certa confusió entre els espais de coordinació i els seus noms (xarxes, taules...) en funció dels perfils dels participants i les funcions.

EQUIPAMENTS I SERVEIS JUVENILS

4

Valoració mitjana dels indicadors d'actuació de l'àmbit d'equipaments i serveis juvenils el 2018 en una escala de 0 al 7.
El 2017 va ser d'4,3.

29

Espais Joves hi haurà a la ciutat el 2028 segons les projeccions del **nou Pla d'Equipaments i Serveis Juvenils 2018-28.**

459K

adolescents i joves d'entre 12 i 35 anys empadronats a **Barcelona.** 3% més que el 2018.[4]

72K

usos dels Punts infoJOVE per part d'adolescents i joves d'entre 12 i 35 anys el 2018.

L'any 2018 ha significat el desplegament definitiu d'aquest àmbit, any en que s'han iniciat el conjunt de mesures referides al nou Pla d'Equipaments i Serveis Juvenils. L'any 2018 hi hagut un lleu descens de nombre d'usos al Punts infoJOVE respecte el 2017. La mitjana dels indicadors d'actuació ha descendit tres dècimes entre els dos anys, fet en part atribuïble a la incorporació d'indicadors d'aquest tipus que fan referència a mesures recentment iniciades.

Objectiu

Elaborar el nou Pla d'equipaments i serveis juvenils.

El nou Pla d'equipaments i serveis juvenils presentat al novembre de 2018 esdevé el centre d'aquest objectiu. La definició i implementació de diferents models d'equipaments juvenils es troba pràcticament finalitzada amb l'elaboració d'aquest Pla. Tot i que a la sessió d'avaluació es comenta que en l'actualitat manquen equipaments i espais per al jovent de la ciutat, en els propers anys s'anirà veient l'evolució respecte la mapificació i posada en marxa d'una nova xarxa d'equipaments que encara es troba en un estadi inicial de la seva implementació.

Proposta

—

Elaborar un document on es recullin els serveis existents a nivell territorial per fomentar-ne el coneixement.

4 Font: Departament d'Estadística i Difusió de Dades de l'Oficina Municipal de Dades de l'Ajuntament de Barcelona

“Per un jove, tenir un espai de relació és vital”

Objectiu

Donar cabuda a diferents realitats juvenils i als diferents nivells de participació dels i les joves en els serveis i equipaments.

La realitat juvenil de Barcelona integra múltiples casuístiques. Aquest objectiu té la voluntat de donar-hi cabuda a totes en els serveis i equipaments juvenils. En el debat de l’avaluació, es considera important posar el focus en que aquelles persones joves que volen accedir a un espai o un equipament hi puguin accedir, tot eliminant les barreres que poden crear-se en funció del context de l’equipament (barreres com l’horari, manca d’espai, etc.).

“Si la població de joves és diversa els equipaments haurien de ser un reflex d’aquesta diversitat “

D’altra banda, existeixen també diferents graus de participació en els equipaments juvenils. Las persones participants a la sessió d’avaluació valoren positivament els espais joves que tenen gestió cívica i els projectes autogestionats, principalment per la flexibilitat horària i en les activitats que s’hi fan.

“Les joves trobaran resposta a les necessitats que demanen segons a quin equipament vagin a espetegar”

Més enllà dels equipaments estrictament per joves, l’obertura dels equipaments educatius cada vegada té més utilitat per al foment de lleure o com a espais per a les entitats del lleure educatiu. És per això que a la sessió d’avaluació, es considera molt positiu, tot i que encara hi ha mancances d’espais com per exemple sales de ball. L’any 2018 hi va haver 10 escoles que van cedir els seus espais per a les activitats regulars de les entitats de lleure educatiu.

Proposta

—

Detectar aquells equipaments que no utilitzen els i les joves.

—

Explorar noves formes de relació entre la joventut com per exemple espais de trobada virtuals.

—

Ampliar nivells de participació i d’horaris.

—

Identificar el motiu pel qual cert perfils de joves no accedeixen a equipaments juvenils.

Tres conclusions

1	La implementació del nou Pla d'Equipaments i Serveis Juvenils clau per veure l'evolució d'aquest àmbit.
2	La realitat juvenil de la ciutat és molt diversa però els perfils de gestió dels equipaments i serveis juvenils no ho són tant.
3	És un bon moment per donar a conèixer els equipaments i serveis juvenils tant a la joventut com als professionals que treballen amb joves. Les jornades de bones pràctiques com la 1a edició del COCO jove són un bon exemple.

ESPAI PÚBLIC

+1,2

2

Valoració mitjana dels indicadors d'actuació d'espai públic el 2018 en una escala de 0 al 7. El 2017 va ser de 0,8.

14

processos de participació per a la gestió o disseny d'espais públics i equipaments juvenils.

810

adolescents i joves **participants** en el procés per definir el **futur Espai Jove Joan Oller** de Sant Andreu.

1.124

persones joves ateses pel programa APC a l'espai públic el 2018.

L'accés i l'ús de l'espai públic és una qüestió central en l'àmbit de les polítiques de joventut, ja que per als joves és un espai rellevant on hi passen coses. Sovint però els usos i necessitats del col·lectiu jove divergeixen o col·lisionen amb els d'altres grups de població. Els objectius d'aquest àmbit pretenen facilitar i legitimar-ne aquests usos, fer partícips els i les joves del codisseny i la cogestió de l'espai públic i oferir altres espais complementaris com equipaments. La mitjana dels indicadors d'actuació el situa com un dels àmbits menys desenvolupats encara, malgrat que els indicadors de resultats denoten que hi ha programes i iniciatives consolidades com els APC o els equips de gestió de conflictes.

Objectiu

Facilitar i legitimar l'ús de l'espai públic per part dels i les joves.

Proposta

—

Protocol de convivència a l'espai públic per joves i altres col·lectius que el comparteixen.

A la sessió d'avaluació es coincideix en què l'espai públic no està pensat pels joves ni està preparat perquè sigui acollidor per aquest col·lectiu. Hi ha espais públics per als infants, per a les persones grans, pels gossos, però no ni hi ha cap pensat específicament per a la gent jove.

"L'espai públic a Barcelona no està pensat pels adolescents i joves."

“Tenim la sensació que els joves molesten.”

D’altra banda, el marc normatiu està aïllat de les necessitats de la gent jove. Com a resultat, les activitats que aquest col·lectiu vol fer a l’espai públic estan prohibides, i sovint es creen conflictes de convivència i problemes derivats de l’estigmatització, la criminalització i la discriminació del col·lectiu. Així els bancs se substitueixen per terrasses de bars i restaurant, i la vida de l’espai públic es va comercialitzant.

“S’han tret molts bancs perquè hi havia gent jove que en feia ús.”

“S’està comercialitzant l’espai públic”

S’afirma que les normatives de ciutat estan molt aïllades del jovent. Es podrien eliminar algunes normes vinculades a l‘ús de places i carrers, que són massa restringides i que així es pugui tornar a fer vida al barri. A més els protocols per utilitzar l’espai públic legalment (per organitzar festes, concerts, etc.) són molt complicats i difícil de complir.

Atenent més en concret a les mesures i indicadors del PAJ en l’àmbit de l’espai públic , la sensació general és que hi ha feina feta, però que falten moltes accions per desenvolupar, en totes les direccions. S’afegeix que falta valentia, comparant amb altres àmbits on s’han fet polítiques més ambicioses. Es recorda, per exemple, l’èxit del programa “Barcelona Bona nit” a finals dels anys noranta.

Objectiu

Fomentar el codisseny i la cogestió d’espais públics i equipaments amb la participació dels i les joves.

Els indicadors que fan seguiment d’aquest objectiu indiquen que hi ha hagut una evolució positiva entre 2017 i 2018 i que cada cop hi ha més equipaments que organitzen activitats a l’espai públic i més processos de participació amb joves per al disseny d’espais públics i equipaments.

No obstant, les valoracions a les sessions d’avaluació qualitativa són força més crítiques. S’argumenta que els pocs espais públics que estan dissenyats pels joves, no han inclòs a aquest col·lectiu en la fase de disseny, i això dificulta que

Proposta

—

Repensar i actualitzar el rol del dinamitzador juvenil i fer-lo un facilitador. Hauria de ser jove o part dels joves, no un paracaigudes.

Proposta

—

Campanya municipal per empoderar els i les joves en l’ús de l’espai públic i fer-ne visible el seu ús

—

Incorporar mirada de gènere en la relació de joves i espai públic, sobretot en l’oci nocturn.

Proposta

—

Protocol universal per a l’organització de festes majors amb la dinamització de comissions de joves.

Proposta

—

Incorporar als processos marxes exploratòries amb joves i definir els canals de comunicació directa amb ells.

—

Observar quins espais utilitzen per saber què volen o necessiten. I adaptar-se als canals que utilitzen i innovar en les metodologies.

aquests entorns donin una resposta satisfactòria a les seves necessitats. Això, va més enllà i esdevé un problema social i normatiu.

S'afirma que hi ha la idea de que la gent jove ho vol tot preparat, quan en realitat ningú els pregunta i això està relacionat amb els processos participatius. La manera com es convoca a la gent jove sovint no és la més adequada. Es formalitzen massa aquests processos, caldria anar-los a buscar a la plaça.

Els joves expliquen que no és té en compte el què volen o els agrada, i que només es contempla la nit. Sovint no hi ha retorn dels processos o no els arriba mai.

"Ens van demanar l'opinió i estava tot fet."

"Molts cops ens diuen: -Us tindrem en compte;
i després se n'obliden."

Objectiu

Oferir altres espais per al desenvolupament d'activitats destinades a la població adolescent i jove.

Amb aquest tercer objectiu, s'amplia la noció d'espai públic per aprofitar altres espais que poden donar cabuda a les necessitats juvenils, com els equipaments. Destaca el volum rellevant d'escoles i instal·lacions esportives que obren els seus espais per a activitats de lliure concurrència.

"Busquem equipaments per fer les activitats que normalment faríem
a l'espai públic perquè no tenim espais públics per fer-les"

Tres conclusions

1 L'accés i l'ús de l'espai públic és una qüestió central en l'àmbit de joventut. S'intueix necessari donar-li un impuls durant la segona meitat de vigència del PAJ.

2 Cal passar d'una visió problematitzadora que posa l'accent en la gestió de conflictes a la garantia del dret a l'espai públic i l'aprofitament del seu potencial expressiu, comunitari i cultural pel col·lectiu jove.

3 L'àmbit inclou mesures i accions relacionades només parcialment amb l'espai públic, sobre equipaments o processos participatius. Cal reforçar les accions estrictament sobre espai públic o incorporar-ne de noves.

TRANSICIÓ ECOLÒGICA

+2

3,4

Valoració mitjana dels indicadors d'actuació de l'àmbit de transició ecològica el 2018 en una escala de 0 al 7. El 2017 va ser d'1,4.

26K

joves menors de 30 anys són usuaris i usuàries del Bicing el 2018. Suposen el 26% del total d'abonats.

25%

de reducció del preu de la T-Jove el 2020, títol de transport públic destinat a la població menor de 25 anys.

11%

de joves entre 18 i 34 anys **utilitzen la bicicleta o el patinet preferentment per desplaçar-se,** segons l'Enquesta de Serveis Municipals 2019.

169

centres educatius de secundària i ensenyaments post-obligatoris participen al programa **Escoles + Sostenibles.**

La transició ecològica i l'emergència climàtica són qüestions prioritàries i actuals a nivell mundial i també municipal, com demostra el Pla Clima i les diferents actuacions engegades. L'àmbit de la sostenibilitat adopta un pes propi en l'actual Pla d'Adolescència i Joventut, tot contemplant de manera específica la capacitat transformadora del col·lectiu jove en aquesta línia. Tot i que, donat el caràcter innovador de l'àmbit, en bona mesura començava de zero, s'evidencia una evolució positiva en la mitjana dels indicadors d'actuació entre 2018 i 2019. En tot cas, encara és un àmbit amb força camí per recórrer i per això cal reforçar-ne el desplegament.

Objectiu

Promoure la mobilitat sostenible entre adolescents i joves (per tal de disminuir la presència del vehicle privat als carrers i espais públics i reduir els efectes de la mobilitat en el medi ambient).

De les cinc mesures que inclou aquest objectiu, la primera posa el focus en la distribució territorial dels equipaments juvenils per evitar grans desplaçaments i promoure la mobilitat a peu. El nou PESJove contempla un seguit de criteris per fer-ne el futur desplegament i establint un radi de 600 metres.

Les següents quatre mesures incorporen aspectes com la promoció del transport públic i la bicicleta, així com també la mobilitat i el civisme. Respecte la mesura més específica que fa referència al Bicing, tot i haver-hi un augment sostingut dels abonats totals, sorprèn la caiguda d'un terç dels abonats menors de 30 anys en un any. A les sessions d'avaluació s'exposa que en general han disminuït els desplaçaments en bicicleta i transport públic i una possible explicació d'aquest descens és l'ús de patinets elèctrics o altres nous vehicles que són també més atractius pel jovent.

Respecte la promoció del transport públic, amb la nova targeta T16 s'ha implementat l'allargament fins els 16 anys de l'antiga targeta T12. A la sessió d'avaluació, es considera però que la targeta T-Jove no cobreix les necessitats del conjunt de la població jove.

Proposta

—

Ampliar la franja d'edat de la targeta T-Jove

—

Actualitzar els programes educatius tot incloent noves iniciatives sorgides de la pròpia joventut.

"Si volem que els joves facin servir la bici o el transport públic els hi hem de posar fàcil..."

Objectiu

Sensibilitzar i capacitar les persones joves en actituds sostenibles (residus, consums alimentaris i energètics, etc.).

La sensibilització i capacitació en actituds responsables es concreta amb diferents programes educatius que promouen el consum de proximitat i la implicació en cooperatives de consum responsable.

L'evolució del nivell de desplegament de les dues estratègies que trobem dins aquest àmbit: l'estratègia Residu Zero i l'estratègia de consum responsable, que se situaven en un nivell molt inicial l'any 2017, han evolucionat fins a situar-se a l'últim nivell de l'estadi iniciat, amb dos esdeveniments anuals (fira de Nadal i Setmana del consum responsable) i la interconnexió amb la futura estratègia d'alimentació sostenible 2030. Les participants a la sessió d'avaluació posen l'exemple també d'iniciatives que es duen a terme per part de joves a títol individual i que poden prendre's de referència.

Un altre aspecte que apareix als diferents espais de participació, és el referent a les màquines de venda automàtica. Tot i que només hi ha un equipament juvenil amb màquina amb productes de comerç just o de proximitat, es considera important que s'estenguin aquests hàbits de consum a la resta d'equipaments.

Proposta

—

Generar sinergies entre el PAJ i el Pla Clima.

—

Actualitzar els programes educatius tot incloent noves iniciatives sorgides de la pròpia joventut.

Objectiu

Potenciar l'autonomia dels i les joves amb criteris sostenibles.

La primera mesura d'aquest objectiu contempla accions com les "Escoles + Sostenibles", un programa educatiu que ha augmentat el nombre de centres educatius participants.

Als espais avaluatius es valora que en els últims temps la gent jove també s'està mobilitzant i cal potenciar l'empoderament que aquestes iniciatives desperten, per exemple Fridays for future.

"L'administració hauria d'escoltar més a la gent jove, ja fa temps que estan empoderats "

"La ciutat es dissenya sense tenir en compte a la gent jove"

Tres conclusions

1	Existeixen nombroses iniciatives en marxa, on els i les joves s'estan mobilitzant. Caldria implicar-los en accions traduïbles en el propi Pla amb la vinculació del Pla Clima.
2	En l'àmbit escolar hi ha nombrosos programes i accions per a conscienciar els infants i adolescents en hàbits sostenibles, però caldria reforçar amb altres actuacions el treball amb la resta de franges dins la joventut.
3	La mobilitat sostenible va més enllà de la dicotomia entre transport públic i privat. Cal contemplar les noves modalitats de transport privat, com per exemple els patinets.

CONCLUSIONS

El treball avaluatiu d'un document de planificació estratègica tan exhaustiu com el PAJ, ha aportat moltes apreciacions i propostes concretes. Aquest procés, però, ha permès també generar i sistematitzar algunes reflexions globals que resulten molt oportunes per tancar aquest document i seguir alimentant la lògica circular d'avaluació i producció de polítiques públiques.

- **Complexitat i maduresa del Pla.** El procés d'avaluació intermèdia ha posat sobre la taula de nou la solidesa d'aquest instrument. En destaca la transversalitat d'un pla que, inclou accions ben diverses agrupades en 4 eixos, 14 àmbits, 46 objectius i 182 mesures i el seu caràcter interdepartamental, ja que desenvolupen aquestes accions 18 actors i/o unitats organitzatives diferents.

- **Un compromís fort amb l'avaluació.** Un altre dels elements on el PAJ 2017-21 suposa un salt qualitatiu important en relació als anteriors, és la pròpia configuració d'un model de seguiment i avaluació avançat. El seguiment anual a través de més de 300 indicadors i aquesta avaluació intermèdia amb participació de joves i de tots els agents implicats, en són una mostra.

- **Límits i oportunitats de la participació en l'avaluació.** La participació de joves a l'avaluació, no només és un requisit tècnic, sinó sobretot un compromís ètic i polític, que re-connecta el PAJ amb la realitat i el fa més eficaç. Tot i això, aquest procés també ha servit per posar de relleu que no és fàcil compatibilitzar les reflexions dels i les joves sobre les seves problemàtiques, amb la necessitat avaluativa d'obtenir una valoració tècnica sobre les actuacions concretes realitzades, així com propostes de millora.

- **El següent pas, avaluar l'impacte.** Més enllà de monitorejar el desplegament de les accions previstes, i de replantejar-ne aquelles que no s'estan aconseguint tirar endavant, en el món de l'avaluació els darrers anys s'està posant en relleu la necessitat de conèixer quin és l'abast de la transformació que generen. Avaluar l'impacte és complicat i requereix d'un elevat rigor tècnic, però cada cop s'evidencia més com una necessitat en l'àmbit de les polítiques públiques. Seria pràcticament impossible i del tot ineficient plantejar-se una avaluació d'impacte de tot el PAJ, però en el futur caldrà plantejar-se si és possible fer una prova pilot en algun programa o projecte especialment destacat.

- **El difícil equilibri d'atendre a franges d'edat tant diferents.** És coneguda la dificultat de concretar quines franges d'edats corresponen a l'adolescència i quines a la joventut. Són ben poques les actuacions del PAJ que estan adreçades al conjunt de la població compresa entre els 12 i 35 anys, amb realitats de vida tant diferents. L'alt grau de cobertura dels programes educatius, els de transició escola-treball i tota la resta que tenen lloc en l'àmbit escolar, fa que la població adolescent o la primera joventut sigui receptora de força més accions que altres franges com els joves més adults. Això es deu, per una banda al caràcter dependent i aparentment més vulnerable dels menors d'edat i per altra a la facilitat d'incloure aquest tipus d'accions en l'àmbit i currículum educatiu. En canvi, per exemple iniciatives de suport a l'emancipació pels més grans de 20 o 25, en general suposen més inversió de recursos i sovint tenen un impacte modest.

- **La interrelació complexa amb els diferents plans i estratègies municipals**. Durant el procés d'elaboració del PAJ es van tenir en compte diversos plans que intervenen en aspectes de la població jove. Un clar exemple n'és la interrelació amb el Pla de Foment de l'Ocupació Juvenil de Qualitat. En el moment de construcció del present Pla, es van incorporar les mesures i accions del PFOJQ per dotar de contingut l'àmbit d'ocupació i s'han homogeneïtzat els indicadors d'ambdós plans. El PFOJQ té un any més de vigència i compta amb balanços i plans d'acció anuals, fet que suposa un repte tècnic per mantenir l'alineament i la coherència amb el PAJ. A l'hora durant aquests dos anys s'han aprovat importants instruments com la Mesura de Govern sobre lleure educatiu o el Pla d'Equipaments i Serveis Juvenils 2018-28, que també cal harmonitzar i coordinar.

- **Un sol Pla a dues (o tres) velocitats.** L'aprovació del Pla a mitjans de 2017, no era ni l'inici dels plans de joventut a la ciutat, ni de les pròpies polítiques de joventut. Molts programes inclosos, per no dir la majoria, tenen una trajectòria prèvia important, especialment en els àmbits més tradicionals de les polítiques de joventut: educació, treball, participació, salut, etc. Però també s'hi van incloure propostes d'actuacions noves que calia desenvolupar des de zero, especialment en àmbits innovadors de la política pública com les estratègies col·laboratives o la transició ecològica. La construcció participativa del PAJ, que va incloure propostes de tots aquests agents i també dels i les joves, el converteix en un instrument ambiciós. Però en general la distància que mostren els indicadors entre aquests dos grups d'accions és important i demostra que és més fàcil agrupar i donar visibilitat als programes existents que els diferents actors ja desenvolupen, que no pas reunir els esforços i les complicitats necessàries per tirar endavant programes nous. La magnitud del Pla (182 mesures) i la dispersió d'agents (28 implicats) i temàtiques, també complica el control i l'impuls del desplegament de totes aquestes accions noves per part del Departament de Joventut, que a vegades no tenen un departament o agent que se'n faci directament responsable.

- **La decisió d'actualitzar el Pla.** El PAJ tal com es va presentar contemplava el seguiment anual i l'avaluació intermèdia i final, però no plantejava cap actualització ni pla d'acció anual. Una de les evidències del procés d'avaluació realitzat és que convé flexibilitzar una mica la rigidesa del Pla, sobretot en el camp de les accions. D'una banda la dinàmica administrativa fa que hi hagi accions que no tingui sentit continuar considerant o que han canviat de nom o de formulació. Per altra, la mateixa necessitat de donar resposta a noves realitats o la conceptualització de noves accions no previstes en el seu moment, fan del tot oportú obrir la categoria més concreta del PAJ, la de programes, projectes i accions a alguns canvis i incorporacions. De fet, aquesta necessitat ja s'ha transformat en una decisió ferma que aprofitarà les propostes ja sorgides i d'altres que es recolliran en els propers mesos. Els debats participatius en l'àmbit de joventut previstos per les properes setmanes en el marc del procés de confecció del nou Pla d'Acció Municipal, serviran per generar noves propostes que desembocaran en una actualització del PAJ pels dos propers anys.

- **Una reflexió sobre la funció del propi Pla.** El seguiment i l'avaluació permeten endinsar-se en les lògiques profundes del PAJ i plantejar interrogants sobre la funció bàsica que ha de tenir un instrument com aquest. Del Pla actual se'n desprèn la voluntat de ser un compendi força exhaustiu de totes les accions que fan tots els agents municipals per a la població jove. Posar-se la joventut al cap seria la intenció de que tots aquests operadors tinguin consciència de formar part de les polítiques de joventut i actuïn tenint en compte aquest col·lectiu. Però potser cal preguntar-se com es pot fer més compatible aquest afany d'exhaustivitat amb la priorització estratègica compartida d'unes línies o accions clau.

- **Queden dos anys sencers que cal aprofitar.** El Pla avança a molt bon ritme, però hi ha reptes importants als quals encara cal donar resposta. Per una banda en aquells aspectes on el desplegament encara és insuficient com el foment de les condicions laborals dignes, l'habitatge, àmbits concrets de salut, l'espai públic o la coordinació territorial. Per altra també cal atendre les noves necessitats o preocupacions sorgides durant aquest temps. Els menors sense referents familiars, l'agreujament de les dificultats per l'emancipació, la soledat també entre joves i adolescents, l'equitat menstrual o les mesures per respondre a l'emergència climàtica són reptes als quals caldrà donar resposta i avaluar-la. Cal aprofitar la segona meitat de vigència del Pla, per fer-lo avançar a tota màquina i que el balanç final sigui el més satisfactori possible.

RELACIÓ DE FONTS CONSULTADES

Memòria 2018 Àrea de Drets Socials. Enllaç.

Informes i estudis de la realitat juvenil de Barcelona. Enllaç.

Lectura del Padró municipal d'Habitants a 1 de gener de 2019. Enllaç.

Informe Oportunitats Educatives de la infància i l'adolescència a Barcelona 2018-2019. Enllaç.

Dades d'atur registrat. Enllaç.

Afiliacions a la Seguretat Social per tipus de contracte. Enllaç.

Enquesta de Població Activa. Enllaç.

Memòries del Consorci d'Habitatge de Barcelona. Enllaç.

Documentació municipal sobre habitatge. Enllaç.

Enquesta de Serveis Municipals 2019. Enllaç.

Museus de Barcelona: explotació estadística de les dades de visitants de 2018. Enllaç.

Informe La salut a Barcelona 2018. Enllaç.

Enquesta sobre hàbits esportius a Barcelona 2017. Enllaç.

Informe sobre l'estat de l'associacionisme educatiu de base comunitària 2019. En premsa.

INFORMES D'ESTAT D'EXECUCIÓ

PLA D'ADOLESCÈNCIA I JOVENTUT QUE S'HAN TINGUT EN COMPTE

Informe d'Estat d'execució 2018 del Pla d'Adolescència i Joventut 2017-21. Enllaç.

Informe de Seguiment 2017 del Pla d'Adolescència i Joventut 2017-21. Enllaç.

RELACIÓ D'AGENTS
QUE HAN PARTICIPAT EN L'AVALUACIÓ INTERMEDIA DEL PAJ

QUE HAN PARTICIPAT EN L'AVALUACIÓ INTERMEDIA DEL PAJ

LLISTAT D'ASSISTENTS A LES SESSIONS DE DEBAT

Primera sessió, 3 d'octubre de 2019

Nom	*Cognoms*	*Departament/ Agent*
Aglaia	Bebbington	Barcelona Activa
Ann	Desola	CJB
Carol	Priego	Assessoria Mobilitat
Catrina	Clotas	ASPB
Eric	Morillo	CJB
Frank	Garcia	Node Jove
Germma	Verdes	CEB
Irma	Sust	Fundació BCN Formació Professional
Joan	Recasens	Habitatge
Joan	Martínez	Node Jove
Jordi	Baroja	CJAS
Josep Ramon	Domingo	CEB
Judit	Parra	Punt JIP
Laura	Serra	Barcelona Activa
Lena	Edo	Punt JIP
Luis	Fernández	CJB
Mª Carmen	Jiménez	Assessoria Habitatge
Marga	González	Assessoria Laboral
Marià	Gàlvez	Institut Municipal de Serveis Socials
Marina	Brull	Assessoria Acadèmica
Mary	Hoyos	Sistema Integral d'Informació Juvenil
Mercè	Jofra	Direcció de Promoció i Esdeveniments Esportius
Montse	Porta	Espai Jove Casa Sagnier
Montserrat	Pujol	Servei per a Adolescents i Famílies (SAIF)
Pilar	Solanes	Departament Salut
Pili	Pascual	Departament de Joventut
Ricard	Mendieta	CJB
Sònia	Tomàs	Punt JIP
Maribel	Pasarín	ASPB
Teresa	Jepús	Dedeuauna

Segona sessió, 10 d'octubre 2019

Nom	Cognoms	Departament/ Agent
Alejandro	Martínez	Node Jove
Ana	Lemkow	Serveis de Drets de Ciutadania
Ann	Desola	CJB
Anna	Cobacho	PIJ Paral·lel
Carla	Valle	Casals de Joves de Catalunya
Cira	Diakhaby	Casals de Joves de Catalunya
Cristina	Colmena	Districte Sant Martí
Desiré	Plazas	Associació Casals de Joves
Dolors	Saladrigas	Associacionisme i participació
Eric	Morillo	CJB
Elena	Mialdea	Punt JIP
Esteve	Segura	Departament d'Atenció i Acollida per violència masclista
Fina	Pidelaserra	Pla de Barris
Francesc	Fernández	Districte Sants-Montjuïc
Frank	García	Node Jove
Giovanni	Pagani	Ecologia Urbana
Gretel	Vila	Direcció de Promoció Educativa (IMEB)
Helena	Guiu	Espai Jove Fontana
Jesus	Auñon	Districte Sarrià-Sant Gervasi
Joan	Martínez	Node Jove
Joan Pol	Sala	Espai Jove Boca Nord
Jordi	Capell	CJB
Laura	Àlvarez	Transversalitat de Gènere
Lena	Edo	Punt JIP
Lluis	Fernández	CJB
Maria	Gómez	Ecologia Urbana
Marià	Gàlvez	Institut Municipal de Serveis Socials
Marta	Vall-llovera	CRAJ
Miquel	Barceló	Punt JIP
Mireia	Vehí	Programa BCN Interculturalitat
Monica	Torralba	Districte Gràcia
Montserrat	Juanpere	Departament Informació i Atenció a Dones
Pau	Roldan	Economia social
Pepa	Pérez	Districte Eixample
Pilar	Lleonart	Programa Barcelona Ciutat Educadora (IMEB)
Ricard	Mendieta	CJB
Santi	Caño	Sistema Integral d'Informació Juvenil

Dinamitzadores i conductores de l'espai

- **Conductores de les taules:** Toni Ribes, Silvia Ortega i Alícia Aguilera, Departament de Joventut, Jordi Estivill i Núria Guasch, PRISMA - Observatori de la Joventut del Departament de Joventut.

- **Dinamitzadores:** Arnau Boix, Marc Déu, Alba Rodríguez, Konstantina Chrysostomou

Membres de la taula de Interdepartamental, territorial del PAJ, o altres espais de coordinació de governança del Pla

Nom	*Cognoms*	*Departament/ Agent*
Catherine	Pérez	ASPB-Agència de Salut Pública
Paco	Ramos	Barcelona Activa
Lorena	Ventura	Barcelona Activa
Ricard	Mendieta	Consell Joventut de Barcelona (CJB)
Jordi	Capell	Consell Joventut de Barcelona (CJB)
Albert	Perez	Consell Municipal d'Educació de Barcelona (CEM)
Gemma	Verdes	Consorci d'Educació de Barcelona
Joan	Recasens	Consorci d'Habitatge
Claudia	Raya	Departament de Família i Infància
Ester	Pita	Departament de Família i infància. Centres oberts.
Carmina	Català	Departament de Planificació i Processos
Sonia	Ruiz	Departament de Transversalitat de Gènere
Ramon	Sanahuja	Departament d'Acollida i Immigració
Manel	Punsoda	Departament. Democràcia. Activa i Descentralització
Marina	Mañas	Departament d'Intervenció Social a l'Espai Públic
Marià	Galvez	Equip d'intervenció a l'espai públic
Carles	Gil	Dept. Promoció de la infància i Adolescència
Pilar	Solanes	Departament de Salut
Estel	Cruselles	Departament Transv. Gènere – CIRD
Ester	Vidal	Direcció d'Economia Coop., Social Solidària i Consum
Miquel	Mutiñó	Departament d'Associacionisme i iniciativa ciutadana

Xavi	Rubio	Departament d'Economia Social i Polítiques Alimentàries Urbanes
Amparo	Cerezo	Departament d'Associacionisme i iniciativa ciutadana
Magda	Orozco	Direcció de Serveis d'Infància, Joventut i Gent Gran
Aida	Guillen	Direcció Drets Ciutadania
Martí	Niubó	IBE
Sergi	Diaz	ICUB
Modesta	Rodes	ICUB
Pilar	Lleonart	IMEB
Assumpta	Soler	IMPD
Marta	Fité	IMSS
Fina	Pidelaserra	Pla de Barris
Oriol	Adserol	Referent joventut Districte Ciutat Vella
Raquel	de la Peña	Referent joventut Districte Eixample
Pepa	Perez Oliva	Direcció serveis a les persones Districte Eixample
Francesc	Sierra	Referent joventut Districte Sants-Montjuic
Xavier	Cubells	Districte de les Corts
Lola	Garcia	Referent joventut districte de les Corts
Chus	Auñon	Referent joventut districte de Sarrià-Sant Gervasi
Mònica	Torralba	Referent joventut districte Gràcia
Alberto	Benito	Referent joventut Districte Horta-Guinardó
Rafa	Tubau	Referent joventut Districte Nou Barris
Mònica	Cano	Referent joventut Districte Sant Andreu
Cristina	Colmena	Referent joventut Sant Martí
Roser	Latorre	Tècnica Departament de Joventut
Silvia	Ortega	Tècnica Departament de Joventut
Toni	Ribes	Tècnic Departament de Joventut
Carolina	Cardenal	Tècnica Departament de Joventut
Pilar	Pascual	Tècnica Departament de Joventut
Nuria	Guasch	PRISMA – Observatori de la Joventut
Jordi	Estivill	PRISMA – Observatori de la Joventut
Alícia	Aguilera	Cap Departament de Joventut

BCN

Pla d'Adolescència i Joventut 2017-2021

Informe d'Avaluació Intermèdia

Departament de Joventut
Direcció de Serveis d'Infància, Joventut i Persones Grans

Gener 2020

barcelona.cat/joventut